

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
SPORZĄDZONA NA POTRZEBY PROJEKTU ZMIANY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY CZARNA DĄBRÓWKA

Zamawiający: **Pracownia Projektowa „IRA” Irena Romasiuk**
 ul. Karpacka 2b/62
 80-336 Gdańsk

Autor: **mgr Tomasz Zapaśnik**

Gdynia, listopad 2019 rok

Spis treści

1. Wstęp	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
1.2. Cel i zakres opracowania.....	3
1.3. Metodyka.....	4
1.4. Informacja o autorze.....	5
2. Charakterystyka ustaleń projektu zmiany studium	7
2.1. Streszczenie oraz uzasadnienie projektowanych zmian.....	7
2.2. Regulacje dotyczące ochrony środowiska uwzględnione w projekcie zmiany studium.....	9
2.3. Regulacje dotyczące hodowli trzody chlewnej i drobiu	13
3. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego gminy Czarna Dąbrówka	16
3.1. Struktura środowiska abiotycznego	16
3.1.1. Położenie, rzeźba terenu, budowa geologiczna oraz zasoby glebowe ...	16
3.1.2. Wody powierzchniowe	20
3.1.3. Wody podziemne	22
3.1.4. Klimat	23
3.2. Struktura środowiska biotycznego	24
3.3. Krajobraz	26
3.4. Stopień przekształcenia obszaru projektu zmiany studium w wyniku działalności człowieka	28
3.5. Stan powietrza atmosferycznego.....	30
3.6. Klimat akustyczny.....	31
3.7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany studium, w tym dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	32
3.8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej zmiany studium.....	32
4. Obszary i obiekty prawnie chronione pod względem przyrodniczym	33
4.1. Rezerваты przyrody	33
4.2. Parki krajobrazowe.....	35
4.3. Obszary Natura 2000.....	37
4.4. Pomniki przyrody	46
4.5. Użytki ekologiczne.....	48
5. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną ze względów przyrodniczych	50
5.1. Proponowane rezerваты przyrody.....	50
5.2. Proponowane parki krajobrazowe.....	50

5.3. Proponowane obszary chronionego krajobrazu.....	51
5.4. Proponowane pomniki przyrody	51
5.5. Proponowane stanowiska dokumentacyjne	52
5.6. Proponowane użytki ekologiczne	53
5.7. Proponowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	54
6. Prognoza i ocena skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium....	56
6.1. Ujęcie według elementów środowiska	56
6.3. Prognoza i ocena skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium pod kątem oddziaływania na obszary chronione ze względów przyrodniczych	64
6.4. Prognoza i ocena skutków realizacji projektu planu pod kątem oddziaływania na zabytki.....	65
6.6. Ocena możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko	65
7. Informacja na temat ewentualnej zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.....	66
8. Analiza zgodności aktów prawnych dotyczących obszarowych prawnych form ochrony przyrody z zapisami projektu zmiany studium	67
9. Analiza stopnia uwzględnienia uwag wniesionych w odmowie uzgodnienia pierwszego projektu zmiany studium.....	71
10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany studium.....	73
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanej zmianie studium.....	76
12. Zalecane sposoby minimalizacji negatywnego wpływu ustaleń projektu zmiany studium na środowisko oraz propozycje monitoringu.....	77
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	78

Załączniki

Załącznik nr 1: Formy ochrony przyrody

Załącznik nr 2: Korytarze ekologiczne

Załącznik nr 3: Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2018.2081 t.j.)

1. Wstęp

Niniejsza prognoza dotyczy projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka.

1.1. Podstawa prawna

Podstawą prawną do sporządzania prognoz ocen oddziaływania na środowisko dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin są:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2018.1945 t.j.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2018.2081 t.j.).

Podstawą prawną do przystąpienia do sporządzenia zmiany studium jest uchwała Nr VII/67/2015 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka.

Aktualnie obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka przyjęte Uchwałą nr VI/56/2015 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 27 kwietnia 2015 r.

1.2. Cel i zakres opracowania

Prognozę sporządza się wraz z projektem dokumentu planistycznego. Celem prognozy jest określenie i ocena skutków dla środowiska przyrodniczego, jakie mogą wynikać z realizacji projektowanych funkcji terenu oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających potencjalne negatywne wpływy na środowisko.

Podstawowy zakres prognozy określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2018.2081 t.j.).

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku (uzgodnienie RDOŚ-Gd-PNII.411.1.2.2016.AP z 9 lutego 2016 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Bytowie (opinia SE-ZNS-80.490.3.2016 z dnia 13 stycznia 2016 r.).

1.3. Metodyka

Prognozy ocen oddziaływania na środowisko dla projektów studium wykonywane są na podstawie kompleksowych badań i pomiarów terenowych, analizy danych teledetekcyjnych, archiwalnych materiałów kartograficznych, planistycznych, inwentaryzacyjnych i studialnych, a w szczególności: dokumentacji hydrogeologicznych i dokumentacji geologiczno – inżynierskich, dokumentacji geologicznych złóż kopalin, dokumentów planistycznych opracowywanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U.2018.2268 t.j.), map glebowo – rolniczych, planów urządzania lasów, planów ochrony rezerwatów przyrody, parków narodowych i krajobrazowych, dokumentacji różnych form ochrony przyrody, dokumentacji uzdrowisk oraz rejestru zabytków, ewidencji dóbr kultury i innych materiałów dokumentujących obiekty kulturowe i stanowiska archeologiczne.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano m.in. następujące opracowania i dokumentacje:

- Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka; POŚ EKOZAPAS; Gdynia, listopad 2016 r.;
- Aktualizację programu ochrony środowiska dla gminy Czarna Dąbrówka na lata 2014-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2021;
- Strategię rozwoju gminy Czarna Dąbrówka 2015 – 2022;
- Program Ochrony Środowiska województwa pomorskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego;
- Studium ochrony krajobrazu województwa pomorskiego; dr hab. M. Kistowski, dr inż. B. Lipińska, mgr B. Korwel – Lelkowska; Gdańsk, grudzień 2005 r.;
- Opracowanie Ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego; Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego; Gdańsk – Słupsk, 2014
- Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w 2014 roku (oraz za lata poprzednie) Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska; Gdańsk 2015 r.;
- Szczegółową Mapę Geologiczną Polski (arkusze: Łupawa, Czarna Dąbrówka, Bytów, Pomysk Wielki); Państwowy Instytut Geologiczny;
- Mapę Hydrogeologiczną Polski (arkusze: Łupawa, Czarna Dąbrówka, Bytów, Pomysk Wielki); Państwowy Instytut Geologiczny;

- Mapę sozologiczną (arkusze: Cewice, Potęgowo, Bytów-zach., Bytów-wsch.), Główny Urząd Geodezji i Kartografii
- Mapę hydrograficzną (arkusze: Cewice, Potęgowo, Bytów-zach., Bytów-wsch.), Główny Urząd Geodezji i Kartografii
- Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny; Ministerstwo Środowiska.

W niniejszej prognozie zastosowano następujące metody prognozowania:

- indukcyjno – opisową;
- analogii środowiskowych;
- diagnozy stanu środowiska na podstawie kartowania terenowego;
- analiz kartograficznych.

1.4. Informacja o autorze

Autorem prognozy jest Tomasz Zapaśnik. Ukończył jednolite studia magisterskie na Uniwersytecie Gdańskim (kierunek studiów: ochrona środowiska). Ukończył również studia podyplomowe na Politechnice Gdańskiej (w zakresie gospodarki odpadami i czystszych technologii) oraz Uniwersytecie Gdańskim (w zakresie auditingu ekologicznego). Posiada staż pracy w administracji samorządowej, gdzie zajmował się m.in. prowadzeniem postępowań w sprawach decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Od 2006 roku prowadzi pracownię ochrony środowiska, która przygotowuje m.in. prognozy oddziaływania na środowisko oraz raporty o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko. Jest autorem lub współautorem kilkudziesięciu prognoz oddziaływania na środowisko oraz raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko.

Spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2018.2081 t.j.). Stosowane oświadczenie stanowi załącznik nr 8 do prognozy.

Brał udział m.in. w pracach nad następującymi prognozami:

- Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona na potrzeby projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom;

- Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona na potrzeby projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tuchomie;
- Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona na potrzeby projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Linia;
- Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona na potrzeby projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gryfice (dla obszaru w rejonie miejscowości Smolęcín – Łopianów);
- Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona na potrzeby projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Potęgowo.

2. Charakterystyka ustaleń projektu zmiany studium

2.1. Streszczenie oraz uzasadnienie projektowanych zmian

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie jest dokumentem prawnym – zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2018.1945 t.j.) studium nie jest aktem prawa miejscowego. Nie jest więc przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania jakichkolwiek decyzji administracyjnych. Merytorycznie jednakże studium jest ważną częścią lokalnego systemu planowania.

Oceniany projekt dokumentu ma zastąpić aktualnie obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka przyjęte Uchwałą nr VI/56/2015 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 27 kwietnia 2015 r. Projektanci zrezygnowali z nanoszenia poprawek w obecnie obowiązującym studium, a zdecydowali się na opracowanie zupełnie nowego dokumentu. Takie podejście podyktowane było m.in. faktem, że organy ochrony środowiska i zabytków od dłuższego czasu kwestionują aktualność danych w obowiązującym studium, co wymusiło objęcie prac całego obszaru gminy. W ramach prac zaktualizowano w kompleksowym ujęciu problematykę stanowisk archeologicznych i polityki ochrony zabytków, wprowadzono nowe ustalenia, uwzględniono także możliwość ustanowienia parku kulturowego, zaktualizowano również wykazy obiektów i obszarów chronionych.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że obowiązujące studium zmieniane było kilkakrotnie, co doprowadziło do sytuacji, w której lektura tekstu stawała się coraz bardziej kłopotliwa ze względu na fakt, że wszystkie poprzednie zmiany w tekście były wyróżniane.

W zakresie tekstu studium zmiany polegają m.in. na:

- uaktualnieniu przywoływanych aktów prawnych;
- uwzględnieniu ustaleń Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- uwzględnieniu ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, uchwalonego uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 318/XXX/16 z dnia 29 grudnia 2016 roku;
- uaktualnieniu informacji o obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- uaktualnieniu podstawowych informacji na temat prawnych form ochrony przyrody;
- uaktualnieniu informacji dotyczących stanu zanieczyszczenia środowiska;

- uaktualnieniu informacji w zakresie uwarunkowań rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii, w tym uwzględnieniu ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, która weszła w życie 16 lipca 2016 r. i wprowadza m.in. minimalne odległości elektrowni wiatrowych od terenów zabudowy mieszkaniowej;
- uaktualnieniu podstawowych informacji na temat ludności gminy (liczby mieszkańców, przemian demograficznych, struktury wieku i płci, struktury wykształcenia, migracji, prognozy demograficznej)
- uaktualnieniu informacji na temat struktury użytkowania terenów;
- uaktualnieniu podstawowych informacji w zakresie uwarunkowań społecznych i gospodarczych;
- uaktualnieniu informacji na temat infrastruktury (w tym sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, sieci drogowej);
- uaktualnieniu informacji na temat struktury własności gruntów;
- uaktualnieniu informacji na temat dziedzictwa kulturowego, w tym również stanowisk archeologicznych;
- uregulowaniu kwestii rozwoju przemysłu hodowlanego trzody chlewnej i drobiu.

W zakresie rysunków studium zmiany polegają m.in. na:

- doprecyzowaniu granic poszczególnych obszarów (m.in. dzięki najnowszym danym w wersji wektorowej pozyskanych z różnych instytucji);
- uaktualnieniu planszy uwarunkowań – w tym przede wszystkim w zakresie obowiązujących prawnych form ochrony przyrody oraz dziedzictwa kulturowego, w tym również stanowisk archeologicznych;
- uaktualnieniu plansz w zakresie korytarzy ekologicznych (uwzględniono najnowszą wersję przebiegu korytarzy opracowaną przez Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego);
- korekcie i dostosowaniu do aktualnej sytuacji w zakresie infrastruktury technicznej;
- korekcie ustaleń odnośnie OZE, uwzględniając zmiany przepisów w tym zakresie;
- weryfikacji terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę.

Należy podkreślić, że projekt zmiany studium podtrzymuje w zasadzie aktualne kierunki zagospodarowania przestrzennego. Nowych terenów inwestycyjnych jest niewiele i najczęściej skupiają się one wokół istniejącej zabudowy, stanowiąc jej dogęszczanie lub rozrost.

Gmina Czarna Dąbrówka dysponuje ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na całym swoim terenie. Dyspozycje w zakresie planowanych zmian w strukturze przestrzennej są zdeterminowane tymi ustaleniami. Przyjęcie planów miejscowych każdorazowo było poprzedzone strategiczną oceną oddziaływania na środowisko.

2.2. Regulacje dotyczące ochrony środowiska uwzględnione w projekcie zmiany studium

Jako jeden ze strategicznych celów operacyjnych studium wskazuje: *Kształtowanie, ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych*. Jednocześnie wskazano, że polityka przestrzenna gminy powinna realizować zasadę zrównoważonego rozwoju, czyli takiego rozwoju społeczno-gospodarczo-przestrzennego, który umożliwia zaspokojenie aktualnych i planowanych potrzeb społeczno-gospodarczych i aspiracji mieszkańców gminy przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologiczno-przyrodniczej i zasobowej dla przyszłych pokoleń. Zrównoważony rozwój pozwala na uzyskiwanie efektów z eliminacją negatywnych skutków, także klimatycznych w postaci globalnego ocieplenia klimatu.

Jako główny cel polityki przestrzennej gminy Czarna Dąbrówka wskazano:

„Gmina Czarna Dąbrówka jest dobrym miejscem do życia, miejscem realizacji aspiracji mieszkańców, miejscem rozwoju turystyki i rekreacji, edukacji ekologicznej w oparciu o bogactwa przyrody i rozwoju działalności gospodarczej w oparciu o zasoby środowiska.”

W tekście zmiany studium zapisano, że kierunki polityki przestrzennej, sprzyjające realizacji powyższego celu, to m.in:

- realizowanie proekologicznej polityki transportowej,
- dbałość o sprawny system gospodarki odpadami,
- proekologiczna modernizacja istniejących obiektów zaopatrzenia w ciepło, eliminacja zanieczyszczeń powietrza z indywidualnych źródeł ciepła,
- rozwój niekonwencjonalnych, ekologicznych źródeł energii, wykorzystujących naturalne zasoby, walory i możliwości środowiska,
- pielęgnowanie walorów krajobrazów historycznych (Kaszuby),
- promocja i wdrażanie proekologicznych zasad zagospodarowania,
- dążenie do przywrócenia równowagi przyrodniczej na terenach zdewastowanych,
- odpowiednie przygotowanie zespołów i obiektów przyrodniczych w celu adaptacji na cele turystyczno–wypoczynkowe oraz inne funkcje,

- zagospodarowanie gminy z uwzględnieniem celu edukacji ekologicznej społeczeństwa,
- realizacja programu zalesień w dostosowaniu do potrzeb ochrony zasobów wodnych,
- dążenie do poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych z wykorzystaniem badań monitoringowych tych wód,
- zagospodarowanie sprzyjające wzmacnianiu odporności biologicznej i przywracaniu równowagi ekologicznej ekosystemom leśnym na gruntach porolnych,
- ochrona zasobów przyrodniczych i stosunków wodnych gminy jako ważnych elementów kształtujących warunki życia dla obecnych i przyszłych pokoleń.

W tekście projektu zmiany studium wskazano, że środowisko przyrodnicze należy do największych wartości istniejących na obszarze gminy Czarna Dąbrówka. Ochrona środowiska i jego zasobów powinna koncentrować się w gminie Czarna Dąbrówka na ochronie cennych siedlisk przyrodniczych, krajobrazu, bioróżnorodności, zasobów wodnych (dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych), wód powierzchniowych, terenów mokradłowych i źródliskowych oraz zasobów leśnych. Rozwój gospodarczy, społeczny, a w szczególności rozwój i przekształcenia terenów zabudowanych wymagają zintegrowanych działań uwzględniających konieczność ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych oraz harmonijnego kształtowania krajobrazu. Działania te mają na celu zachowanie, właściwe utrzymanie zasobów i walorów oraz zachowanie ich dla przyszłych pokoleń.

Jako podstawowe zasady ochrony i kształtowania walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu gminy projekt zmiany studium ustala:

1. respektowanie, właściwe utrzymanie i ekspozycja dóbr objętych ochroną prawną;
2. konieczność zachowania cennych siedlisk przyrodniczych, korytarzy ekologicznych i innych terenów istotnych dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego;
3. planowane zagospodarowanie terenów nie może zmienić stosunków wodnych w granicach obszarowych prawnych form ochrony przyrody, w sposób który mógłby doprowadzić do utraty cennych siedlisk przyrodniczych lub do pogorszenia ich stanu;
4. planowane zagospodarowanie terenów nie może prowadzić do znaczącego pogorszenia stanu czystości wód powierzchniowych oraz podziemnych;
5. planowane zagospodarowanie terenów nie może prowadzić do znaczącego pogorszenia stanu zanieczyszczenia atmosfery;

6. zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000 położonych zarówno w granicach gminy jak i położonych w jej sąsiedztwie;
7. objęcie ochroną, właściwe utrzymanie i ekspozycja dóbr nie objętych ochroną prawną, ale posiadających znaczącą wartość dla środowiska przyrodniczego i krajobrazu gminy;
8. kształtowanie nowego zagospodarowania z poszanowaniem regionalnych tradycji przy wykorzystaniu specyfiki dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego gminy;
9. kształtowanie nowego zagospodarowania w sposób umożliwiający zachowanie pełnych możliwości funkcjonowania ekosystemów;
10. lokalizację na terenie gminy wyłącznie działalności gospodarczych nieuciążliwych dla środowiska przyrodniczego oraz ludności lub wyposażonych w infrastrukturę ograniczającą te uciążliwości;
11. udostępnienie walorów środowiska przyrodniczego przez rozbudowę sieci znakowanych szlaków turystycznych łączących atrakcje przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe.

Projekt zmiany studium uwzględnia ustanowione obszarowe formy ochrony przyrody. W tomie poświęconym uwarunkowaniom zostały one wymienione i opisane. Ich granice zostały uwzględnione na planszach graficznych. W tomie poświęconym kierunkom zagospodarowania, wskazano, że ze względu na położenie na terenie gminy obszarowych prawnych form ochrony przyrody obowiązują ograniczenia w zainwestowaniu i użytkowaniu terenów, określone w przepisach odrębnych. W projekcie zmiany studium wskazano, że przepisy te mogą ulec zmianie, stąd każdorazowo należy analizować ich aktualność.

Projekt zmiany studium wskazuje, że walory przyrodnicze gminy w dużej mierze oparte są na stosunkach wodnych (główne formy ochrony przyrody związane są z rzekami Słupią i Łupawą). Stąd w projekcie zmiany studium ustalono:

1. w strefie brzegowej rzek Słupi i Łupawy zabrania się realizowania zadań oraz ingerencji w koryta dna i brzegi rzek, mogących w sposób bezpośredni lub pośredni zagrażać tarliskom ryb łososiowatych;
2. należy zachować istniejące naturalne ciekі wodne, zbiorniki wodne, starorzecza, torfowiska oraz pozostałe obszary wodno-błotne występujące na obszarze gminy;
3. zakaz lokalizowania wysypisk odpadów komunalnych i składowisk odpadów przemysłowych i promieniotwórczych;

4. zakaz lokalizowania wylewisk ścieków, gnojowicy i innych substancji niebezpiecznych;
5. zakaz zrzutu ścieków sanitarnych, przemysłowych, technologicznych i innych do gruntu lub suchych rowów melioracyjnych; zakaz zrzutu wyżej wymienionych wód i ścieków bez ich oczyszczenia do wód powierzchniowych;
6. zakaz magazynowania, składowania odpadów oraz substancji niebezpiecznych bez utwardzonego podłoża i izolacji uniemożliwiającej przenikanie zanieczyszczeń do gruntu;
7. zakaz lokalizowania innych obiektów, lub prowadzenia działalności gospodarczej bez stosowania powyższych rygorów;
8. zakaz piętrzenia wód i lokalizowania hydroelektrowni w obrębie Słupi i Łupawy (z wyłączeniem istniejących obiektów hydroelektrowni);

W projekcie zmiany studium wskazano, że na terenie gminy wprowadza się ogólną zasadę ochrony cennych siedlisk przyrodniczych związanych z rzekami i zbiornikami wodnymi. Zasada ta dotyczy w szczególności rozwoju sektora turystycznego, w tym szlaków i przystani kajakowych. Możliwość realizacji inwestycji związanych z wykorzystaniem wód śródlądowych oraz ich brzegów pod warunkiem zachowania w stanie obecnym występujących tam siedlisk cennych siedlisk przyrodniczych.

W projekcie zmiany studium zaproponowano utworzenie szeregu nowych obszarowych prawnych form ochrony przyrody. Kierowano się tutaj Planem Ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”. Nie można pominąć faktu, że oceniany projekt zmiany studium pomija część propozycji dotyczących utworzenia obszarów chronionych, zapisanych w obecnie obowiązującym studium – chodzi tutaj o:

- propozycję utworzenia Ochk Megality Łupawskie;
- propozycję utworzenia Chośnicki Ochk;
- propozycję poszerzenia granic Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz jego otuliny.

Szczegółowo odniesiono się do tego w rozdziale 5 prognozy. Niemniej jednak już w tym miejscu można wskazać, że autor prognozy przychylił się do tych zmian.

Projekt zmiany studium uwzględnia korytarze ekologiczne oraz płąty ekologiczne, przebiegające przez obszar gminy. Zostały one wymienione w tekście oraz zaznaczone na rysunku. Studium przewiduje ochronę powiązań ekologicznych w ramach wyznaczonych na rysunkach Zmiany Studium korytarzy ekologicznych. W związku z tym w korytarzach ekologicznych wprowadzono ograniczenia w lokalizacji obiektów przemysłu hodowlanego, intensywnych form zabudowy i zagospodarowania oraz

wyższy wskaźnik powierzchni biologicznie czynnych – minimum 70% powierzchni terenu inwestycji kubaturowych. W tekście zmiany studium wskazano, że należy zachować trwałość gruntów leśnych i naturalnych cieków i zbiorników wodnych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne. Ponadto zagospodarowanie i zabudowę należy kształtować w taki sposób, aby ułatwić cyrkulację powietrza i wody oraz przemieszczanie się flory i fauny poprzez: ograniczenia dotyczące powierzchni zabudowy, wielkości i rodzaju powierzchni utwardzonych, stosowania ogrodzeń pełnych i z podmurówką, które mogą stanowić przeszkody dla przemieszczania się zwierząt, odpowiednie oznakowanie odcinków dróg, utrzymywanie i modernizowanie przepustów pod drogami i budowanie przejść dla zwierząt, przepławek na rzekach przy obiektach piętrzących, zalesienia, zadrzewienia, zakrzewienia, ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy, która mogłaby istotnie zakłócić lub uniemożliwić funkcjonowanie korytarza.

2.3. Regulacje dotyczące hodowli trzody chlewnej i drobiu

Jednym z problemów, z jakimi boryka się gmina Czarna Dąbrówka jest niekontrolowany rozwój przemysłu hodowlanego. Przemysł ten jest traktowany jak zabudowa zagrodowa, a aktualnie praktycznie cały obszar gminy jest objęty planami, w których na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej. Intencją władz gminy jest uregulowanie tej kwestii, stąd na szczególną uwagę zasługuje uregulowanie w projekcie zmiany studium zapisów dotyczących hodowli trzody chlewnej. Dotychczasowe studium nie zawiera regulacji w tej kwestii. W projekcie zmiany studium zapisano, że ze względu na konieczność interwencji w zakresie produkcji zwierzęcej trzody chlewnej i drobiu, w celu zrównoważenia rozwoju i eliminacji szkodliwych skutków nadmiernego jej rozwoju, wprowadza się następujące ustalenia na obszarze całej gminy:

1. wprowadza się zakaz lokalizowania w pobliżu wód obiektów służących hodowli trzody chlewnej i drobiu,
2. wprowadza się zakaz lokalizacji nowych obiektów produkcyjnych przemysłu hodowlanego trzody chlewnej i drobiu powyżej 40 DJP w granicach obszarowych form ochrony przyrody i korytarzy ekologicznych,
3. dla budynków produkcji zwierzęcej trzody chlewnej i drobiu:
 - maksymalna szerokość elewacji 30 m,
 - maksymalna powierzchnia zabudowy 600 m²,
 - maksymalna wysokość 7 m i jedna kondygnacja,
4. funkcjonowanie obiektów produkcji zwierzęcej:

- musi odpowiadać obowiązującym przepisom prawa, w tym z zakresu ochrony środowiska i nawożenia (np. ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu; tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 z późniejszymi zmianami); w związku z tym obowiązuje zakaz funkcjonowania ww. obiektów, dla których stwierdza się naruszenie ww. przepisów, w przypadku gdy:
 - o nie ma udokumentowanego wykorzystania nawozów, będących produktem ubocznym produkcji, na odpowiednim areale gruntów z uwzględnieniem pożądanego efektu nawożenia (limity ilości nawozu na jednostkę powierzchni zabezpieczające przed obniżeniem wartości składu gleby = przekroczeniem dawki nawozu) i
 - o nie ma udokumentowanego przekazania ww. nawozów do oczyszczalni ścieków,
- musi uwzględniać ograniczenie negatywnego wpływu na otoczenie, w tym zdrowie i jakość życia ludzi oraz środowisko poprzez:
 - o wprowadzanie rozwiązań technologicznych eliminujących emisję odorów (np. dodawanie aktywnych mikroorganizmów do gnojowicy),
 - o stosowanie preparatów ograniczających populację owadów (np. much),
 - o odpowiednie magazynowanie odchodów zwierzęcych stanowiących potencjalny nawóz (szczelność przewodów i zbiorników, wentylacja i czas magazynowania) np. gnojowicy.

Przyjmuje się na potrzeby niniejszego Studium, że produkcja zwierzęca powyżej 40 DJP jest przemysłem hodowlanym, mogącym z dużym prawdopodobieństwem stwarzać negatywne oddziaływanie zarówno na dobrostan zwierząt jak i środowisko naturalne i zdrowie ludzi. Wobec powyższego wprowadza się dodatkowe ograniczenie lokalizacji ferm trzody chlewnej i drobiu w następujący sposób:

1. w obszarach zwartej i w pełni wykształconej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz w odległości do 100 m od ich granic ogranicza się lokalizację obiektów hodowli wybranych zwierząt: trzody chlewnej i drobiu do 10 DJP na gospodarstwo,
2. poza ww. obszarami (czyli obszarami zwartej i w pełni wykształconej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz w odległości do 100 m od ich granic) ogranicza się lokalizację obiektów hodowli ww. wybranych zwierząt do 40 DJP na gospodarstwo,
3. lokalizacja przemysłu hodowlanego trzody chlewnej i drobiu (o wielkości obsady powyżej 40 DJP) wymaga ustalenia w oparciu o zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który należy sporządzić w tym celu.

W projekcie zmiany studium zapisano, że w wyniku ww. zapisów należy podjąć zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z zakazem lokalizacji zdefiniowanego powyżej przemysłu hodowlanego w ramach zabudowy zagrodowej.

3. Charakterystyka i stan środowiska przyrodniczego gminy Czarna Dąbrówka

3.1. Struktura środowiska abiotycznego

3.1.1. Położenie, rzeźba terenu, budowa geologiczna oraz zasoby glebowe

Gmina Czarna Dąbrówka jest położona w północno-zachodniej części województwa pomorskiego w powiecie bytowskim, pomiędzy miastami Słupsk, Lębork i Bytów. Graniczy z gminami: Parchowo, Bytów, Borzytuchom, Potęgowo, Dębica Kaszubska, Cewice, Sierakowice. Zajmuje powierzchnię 29 783 ha.

Zgodnie z najnowszym podziałem fizycznogeograficznym Polski przedstawionym w 2018 roku na łamach pisma "Geographia Polonica", gmina położona jest w obrębie dwóch mezoregionów:

- Wysoczyzny Polanowskiej (314.46), będącej częścią makroregionu Pojezierze Zachodniopomorskie (zachodnia część gminy);
- Pojezierze Kaszubskie (314.51), będącego częścią makroregionu Pojezierza Wschodniopomorskiego (wschodnia część gminy).

Informacje na temat rzeźby terenu, budowy geologicznej oraz zasobów glebowych zaczerpnięto z obecnie obowiązującego studium, uznając, że nie zaszły zmiany w tym zakresie.

Rzeźba terenu

Rzeźba powierzchni gminy jest bardzo zróżnicowana. Deniwelacje sięgają 30 m i więcej. Pod względem hipsometrycznym obszar gminy Czarna Dąbrówka jest nachylony z południowego-wschodu (od 200 m n.p.m. wysokości w okolicy wsi Mydlita) na północ i północny-zachód.

W obrębie gminy występują trzy podstawowe jednostki morfologiczne:

- wysoczyzna morenowa – jest przeważnie płaska lub lekko pofałdowana, urozmaicenie rzeźby wysoczyzny występuje w północno-zachodniej części (wyniesienie morenowe w strefie doliny Skotawy) i części środkowo-wschodniej,
- równiny sandrowe – stanowią szlak sandrowy Pradoliny Pomorskiej. W obrębie gminy wyróżnia się kilka poziomów sandru: pierwszy poziom (w sąsiedztwie górnego biegu rzeki Łupawy) zalega na wysokości 140 m n.p.m., drugi poziom położony około 130 m n.p.m. – położony jest na zachód i wschód od rynny jeziora Jasień. W okolicy doliny Łupawy na północ od Czarnej Dąbrówki

występuje na wysokości powyżej 130 m n.p.m. Na zachód od rynny jeziora Skotawsko poziom sandrów leży poniżej 100 m n.p.m. Niewielkie sandry występują w okolicy wsi Gogolewo na poziomie 80,0 – 90,0 m n.p.m.

- doliny odpływu wód fluwioglacjalnych – stanowią je rynny polodowcowe oraz doliny, które są formami powstałymi w efekcie erozyjnej działalności wód roztopowych. Na terenie gminy występują rynny polodowcowe: największa - rynna jeziora Jasień, następnie rynna jeziora Skotawsko przechodząca ku północy w tzw. rynnę Nożyńską a następnie ku północnemu-zachodowi w dolinę marginalną Skotawy. Na północ od miejscowości Czarna Dąbrówka występuje duża forma rynnowa, wypełniona częściowo przez jezioro Kozie i jezioro Mikorowo.

Budowa geologiczna

Teren gminy Czarna Dąbrówka położony jest w zasięgu niecki brzeżnej usytuowanej w obrębie obszaru obniżonego podłoża krystalicznego. Strop podłoża krystalicznego schodzi do głębokości 4000 – 5000 m i przykryty jest grubą pokrywą serii osadowych. Na głębokości 3260 m natrafiono na wapień ilaste. Są to najstarsze utwory pokrywy kaledońskiej, najniższej położonego kompleksu warstw osadowych. Strop warstwy pokrywy kaledońskiej stanowią osady syluru napotkane między innymi w wierceniach w Jasieniu na głębokości 1479 m p.p.t. reprezentowane przez łowce. Dolne piętro permomezozoicznej pokrywy platformowej budują osady cechsztynu z obecnością w nich pokładów soli potasowej i kamiennej. W seriach mezozoicznych występują triasowe łowce, mułowce i piaskowce drobnoziarniste, jurajskie utwory ilasto-mułowcowe oraz kredowe piaskowce glaukonitowe, mułowce z wkładkami ilów i piaski kwarcowe. Osady mioceńskie są zróżnicowane pod względem litologicznym. Często występują w nich przewarstwienia węglem brunatnym.

W celu uzyskania podstawowych materiałów geologicznych i geofizycznych wykonano otwór w zachodniej części syneklizy perybałtyckiej - Bytów IG 1 – zlokalizowany przy zachodnim brzegu jeziora Jasień.

W powyższym otworze spąg cechsztynu, a jednocześnie strop górnego syluru, występującego na głębokości 1481,0 m. Erozja i denudacja przedpermska sięgnęła w osady syluru do podstawy piętra podlaskiego.

Bezpośrednio nad osadami syluru występują w tym otworze utwory cechsztynu, podobnie jak profil Lębork IG 1, Łeba 1 oraz w innych profilach na całym obszarze wyniesienia Łeby. Zaznacza się tutaj charakterystyczny brak utworów młodszego paleozoiku głównie dewonu i karbonu, a lokalnie dolnego permu. Tak więc rozwinięte tu procesy erozji i denudacji przedpermskiej mają charakter regionalny, bezpośrednio

związany z ruchami młodokaledońskimi i wczesnowaryscyjskimi. W rejonie Bytowa osady cechsztynu osiągają miąższość 300 m.

Osady mezozoiku w otworze Bytów IG 1 są wykształcone nie kompletnie z licznymi lukami stratygraficznymi a ogólna ich miąższość wynosi zaledwie 951,0 m. Utwory triasu reprezentuje głównie dolny i środkowy pstry piaskowiec wynoszący równocześnie razem 375,0 m. Wyżej rozwinięte słabo osady (69,0 m miąższości) również klastyczne zostały zaliczone problematycznie do triasu środkowego.

Osady na granicy z jurą są również problematyczne, zaznacza się tu duża przerwa sedymentacyjna. Natomiast reliktoowo zachowana została tu jura górna. Profil osadów jury w otworze Bytów wynosi 62,5 m miąższości. Pełny profil kredy wynosi 415,0 m. Również szczątkowo zachowane są osady trzeciorzędu (198 m). Strop profilu Bytowa tworzą utwory czwartorzędu głównie piaski i mułki przedzielone glina zwałową.

Główny wpływ na ukształtowanie rzeźby terenu gminy miały zlodowacenia. Zlodowacenie bałtyckie jest reprezentowane przez liczne utwory. Gliny zwałowe budują głównie morenę denną, w skali gminy tworzą odizolowane dolinami odrębne płyty. Glina zwałowa często przykryta jest cienką warstwą piasków lub nawet piasków ze żwirem. Pagórki występujące na terenie gminy zbudowane są głównie przez piaski o różnej ziarnistości z przewarstwieniami piasków gliniastych (odsłonięcia w Rokicinach i Mydlita).

Dna dolin zwłaszcza sandrowych oraz ich obrzeża zbudowane są z osadów klastycznych, czyli piasków, piasków ze żwirem, żwirów. Najniższe poziomy dolin na niektórych odcinkach budują osady holocenijskie takie jak torfy czy namuły.

Na powierzchni osadów plejstocenijskich leżą osady holocenijskie, wypełniające obniżenia terenu. Tworzą je piaski, namuły rzeczne i jeziorne, czasami gytie i kreda jeziorna. Osady te w większości przykryte są warstwą torfu.

Udokumentowane zasoby geologiczne

Na obszarze gminy Czarna Dąbrówka występują następujące udokumentowane złoża kopalin:

- Złoże DĘBY, udokumentowane „Dokumentacją geologiczną w kategorii C₂ kruszywa naturalnego Dęby” z 1988 r.
- Złoże JASIEŃ, udokumentowane „Kartą rejestracyjną złoża kruszywa naturalnego Jasień” z 1978 r.
- Złoże KOTUSZEWO, udokumentowane „Dokumentacją geologiczną złoża piasku Kotuszewo w kategorii C₁” z 2005 r.

- Złoże KOZIN, udokumentowane „Dokumentacją geologiczną w kategorii C₂ złoża kruszywa naturalnego Kozin” z 1988 r., zaktualizowane „Dodatkiem nr 1 dokumentacji geologicznej w kategorii C₂ złoża naturalnego Kozin” z 1997 r.
- Złoże KOZIN II, udokumentowane „Uproszczoną dokumentacją geologiczną złoża kruszywa naturalnego Kozin II w kategorii C₁” z 1992 r.
- Złoże KOZIN III, udokumentowane „Dokumentacją geologiczną złoża piasku Kozin III w kategorii C₁” z 2012 r., zmienione „Dodatkiem nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża piasku Kozin III w kategorii C₁” z 2015 r.

Aktualnie na terenie gminy Czarna Dąbrówka prowadzona jest eksploatacja złoża „Kozin II”. Planowana jest eksploatacja złoża „Kozin III”.

Udokumentowane złoża kopalin przedstawiono na planszy projektu studium.

Zasoby glebowe

Na terenie gminy Czarna Dąbrówka przeważają gleby bielcowe, pseudobielcowe i rdzawe na piaskach i glinach. Wzdłuż dolin rzek i w okolicy jezior występują gleby torfowe i murszowe na torfach i muło-torfach.

Na terenie gminy gleby klasy III położone są głównie na wysoczyźnie morenowej, utworzone są z utworów gliniastych, stanowią je gleby brunatne właściwe i wyługowane, bielice właściwe i pseudobielice. Niewielkie kompleksy tych gleb występują w pobliżu wsi: Kartkowo, Kozy i na północ od Karwna.

Użytki zielone IV klasy bonitacyjnej występują na terenie całej gminy. Natomiast użytki zielone słabe V i VI klasy są najczęściej podmokłe. Wsie o największej powierzchni użytków zielonych to: Kozy, Jerzkowice, Rokity.

Gleby klasy IV występują na terenie wysoczyzny. Występują m.in. w okolicach: Nożynka, na południe od Unichowa, w okolicach Podkomorzyc, Czarnej Dąbrówki, Mikorowa, miejscowości Kozy oraz w północno-wschodniej części gminy – okolice Dębów, Bochowa i Rokicin. Stanowią je gleby brunatne kwaśne i wyługowane wytworzone z utworów piaszczysto-gliniastych.

Największy udział w pozycji gruntów ornych na terenie gminy przypada na gleby klasy V – tej. Większość gleb tego kompleksu to gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne oraz niekiedy pseudobielcowe. Występują one we wszystkich wsiach na terenie gminy, największe tereny zajmują w okolicach wsi: Kozy, Jerzkowice, Kleszczyniec, Rokity.

Gleby VI kompleksu żytnio-łubinowego utworzone są z gleb brunatnych wyługowanych i kwaśnych, pseudobielic. Największe powierzchnie tych gleb występują w okolicach wsi: Kleszczyniec, Mydlita, Rokity.

Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Jednakże na mapach obszarów predysponowanych do takich ruchów występują niewielkie fragmenty takich obszarów. Projekt zmiany studium uwzględnia te tereny i prezentuje je na rycinie.

W celu eliminacji ewentualnego zagrożenia należy maksymalnie ograniczać inwestycje ingerujące w powierzchnię ziemi lub podejmować środki dla ochrony tej powierzchni w postaci zabezpieczeń konstrukcyjnych, odpowiedniego ukształtowania powierzchni, uporządkowania odprowadzenia wód opadowych lub wprowadzenia określonych form zieleni umacniającej skarpy.

3.1.2. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Czarna Dąbrówka położony jest w obrębie zlewni trzech rzek:

- przeważająca część gminy położona jest w zlewni rzeki Łupawy;
- południowo - zachodnia część należy do zlewni rzeki Słupi;
- północny fragment powierzchni gminy leży w zlewni rzeki Łeby.

Rzeki na analizowanym terenie należą do zlewiska Morza Bałtyckiego.

Zasadniczym ciekim na terenie gminy jest rzeka Łupawa. Do jeziora Jasień (w południowo-wschodniej części gminy) uchodzi ciek Obrowa (Obrówka), która uznawana jest jako górny odcinek rzeki Łupawy. Rzeka wypływająca z jeziora Jasień nosi nazwę Łupawa. Płynąc w kierunku północnym przyjmuje prawobrzeżny dopływ spod miejscowości Mydlita – Dolina Jadwigi.

W okolicy miejscowości Kozin, Łupawa zmienia swój kierunek z północnego na zachodni i na wysokości 106 m n.p.m. przyjmuje prawobrzeżny dopływ – Bukowinę. Następnie płynie równoleżnikowo osiągając północno-zachodnią granicę gminy na południowy-zachód od miejscowości Karwno. Wypływa z terenu gminy w odległości około 1 km na południowy-zachód od miejscowości Soszyce.

Południową granicą gminy na odcinku 12 km płynie rzeka Słupia. Rzeka osiąga granicę gminy na południowy-zachód od Jeziora Jasień i płynie wzdłuż niej równoleżnikowo w kierunku zachodnim przyjmując kilka dopływów.

W południowo - zachodnim krańcu gminy rzeka opuszcza analizowany teren. Natomiast obszar na zachód od jeziora Jasień odwadnia rzeka Skotawa - prawobrzeżny dopływ Słupi. Skotawa wypływa z niewielkiego jeziora na południe od jeziora Skotawsko. Północną część gminy zajmuje fragment dorzecza rzeki Łeby, która odwadniana jest przez liczne ciek. Jednym z dopływów Łeby jest Pogorzelica, której obszar

źródłiskowy znajduje się na wschód od jeziora Koziańskiego. Pogorzelić opuszcza teren gminy w północnej części gminy.

Ważnym elementem sieci hydrograficznej na terenie gminy są jeziora. Dominującym typem jezior polodowcowych są jeziora rynnowe o podłużnym kształcie, stromych zboczach, dużych głębokościach oraz znacznym rozwoju linii brzegowej.

Na terenie gminy Czarna Dąbrówka występuje 26 jezior. Wykaz tych jezior, na podstawie aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska, przedstawiono w tabeli.

Tabela 1. Wykaz jezior znajdujących się na terenie gminy Czarna Dąbrówka.

Źródło: Aktualizacja gminnego programu ochrony środowiska

	Nazwa jeziora	Powierzchnia	Max głębokość	Przepływowe
1	Jasień Południowy	336,7	22,6	tak
2	Jasień Północny	240,5	32,2	tak
3	Karwino Duże	33,6	18,2	nie
4	Obrowo Duże	38,16	10,2	tak
5	Kozie	106,14	16,9	tak
6	Skotawsko Wielkie	80,0	8,77	tak
7	Skotawsko Małe	32,82	b.d.	tak
8	Mikorowo	42,6	5,3	tak
9	Kopieniec Średni	10,04	b.d.	tak
10	Kopieniec Duży	11,16	b.d.	tak
11	Unichowo	19	b.d.	tak
12	Piaszno	6,4	b.d.	tak
13	Sitno Duże	40,7	b.d.	tak
14	Karwieńskie Małe	7,5	b.d.	tak
15	Stawisz (Nożynko)	6,4	b.d.	tak
16	Trzebiesz	33,2	b.d.	tak
17	Otnoga	14,81	b.d.	tak
18	Małe (Rokity)	9,5	b.d.	tak
19	Długie	15,1	b.d.	tak
20	Lipieniec	10,2	b.d.	tak
21	Pomyskie	9,8	b.d.	tak
22	Obrowo Małe	10,10	b.d.	tak
23	Czarne	18,9	b.d.	tak
24	Rokitno	6,8	b.d.	tak
25	Wiejskie w Czarnej Dąbrówce	5,76	b.d.	tak
26	Modre	4,58	b.d.	nie

Największym jeziorem na terenie gminy jest jezioro Jasień o powierzchni 577,2 ha należące do zlewni rzeki Łupawy. Jezioro Jasień składa się z dwóch akwenów połączonych przesmykiem: Jasień Południowy (o pow. 336,7 ha, maksymalnej głębokości 22,6 m i średniej głębokości 7,8 m) oraz Jasień Północny (o pow. 240,5 ha, maksymalnej głębokości 32,2 m i średniej głębokości 9,1 m).

Poza przywołanymi wyżej rzekami i jeziorami, na terenie gminy Czarna Dąbrówka występują liczne bezimienne oczka wodne, niewielkie ciek i rowy melioracyjne.

3.1.3. Wody podziemne

Na terenie gminy czwartorzędowe piętro wodonośne występuje na całym terenie. Zasilane jest z południa z wysoczyzn oraz obiegu lokalnego. Strefę bezpośredniego zasilania tworzą sandry i obszar płaskiej wysoczyzny morenowej, gdzie najmłodsze gliny mają niewielką miąższość. Strefę alimentacji cechują średnie ($200-500 \text{ m}^2/24 \text{ h}$) i wysokie ($500-1000 \text{ m}^2/24 \text{ h}$) w tym rejonie wartości wodoprzewodności, bardzo duża miąższość poziomu wodonośnego (20-40 m) oraz mała wartość gradientu hydraulicznego. Strefa silnego drenażu związana jest z doliną Unieszynki. Ogólnie w obrębie opisywanego obszaru zachodzi przepływ wód podziemnych ku północy do Pradoliny Łeby. Położenie, najczęściej napiętego zwierciadła wody, opisują rzędne od 150 m n.p.m. do 20 m n.p.m.

W obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego występują dwa poziomy wodonośne ujmowane do eksploatacji. Płytszy poziom występuje bez izolacji pod cienką warstwą glin prawie na całym opisywanym obszarze (brak go na małych fragmentach). Poziom związany jest z piaskami ze zlodowacenia Wisły i prawdopodobnie ze zlodowaceń środkowopolskich.

Głębiej zalegający poziom wodonośny związany jest z podmorenowymi osadami ze zlodowaceń środkowopolskich. Trzeciorzędowe piętro wodonośne ma podrzędne znaczenie, jest słabo rozpoznane i jest umowne w kilku studniach. Piaski trzeciorzędowe niekiedy tworzą wspólny poziom wodonośny z osadami czwartorzędowymi, jednak niekiedy istnieją wątpliwości co do przyjętej w otworach granicy stratygraficznej.

Północno-zachodnia część terenu gminy obejmuje fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 115 i jego strefy ochronnej. Zbiornik morenowy Łupawa – 115 posiada dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych (Zawiadomienie z dnia 03.04.2002 r. o przyjęciu „Dokumentacji hydrogeologicznej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 115 – zbiornik międzymorenowy Łupawa”, Ministerstwo Środowiska Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, DG/kdh/ED/489-6355c/2002). W powyższej dokumentacji określono warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika.

Główny poziom użytkowy zbiornika oraz obszar jego zasilania znajdują się w systemie wodonośnym Łupawy. Tworzą je czwartorzędowe międzymorenowe piaski wodonośne stadiału Warty, lokalnie połączone z piaskami stadiału kaszubskiego, stanowiącego górny poziom wodonośny. Zasilanie zbiornika odbywa się głównie drogą infiltracji opadów atmosferycznych. Zwierciadło wody ma charakter subartezyjski, a w miejscach połączenia się poziomów międzymorenowego z poziomem górnym przybiera charakter swobodny.

Powierzchnia piezometryczna zwierciadła wynosi od 100 m n.p.m. w obszarze zasilania (Kozy – Podkomorzyce) i 80 – 50 m n.p.m. w strefie tranzytu wód. Główny przepływ wód na obszarze zbiornika odbywa się z SE na NW w kierunku bazy drenażu jaką jest Morze Bałtyckie.

Zasoby odnawialne zbiornika wynoszą: 44 047 m³/24h, zasoby dyspozycyjne zbiornika - 28 631 m³/24h, zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęć w obszarze zbiornika - 1064,1 m³/h, pobór wody: 484 m³/24h.

Jakość wód według „Dokumentacji hydrogeologicznej” na terenie zbiornika stwierdzono występowanie wód bardzo czystych klasy I a. Wody klasy I b – b. czyste dominują na terenie całego zbiornika. Poza tym występują też wody klasy średniej Ic, punktowo Id oraz wody klasy II (złej jakości). W Kozinie stwierdzono przekroczenia stężeń azotynów – zanieczyszczenie antropogeniczne.

Zbiornik posiada wyznaczony obszar ochronny, którego fragment występuje w północnozachodniej części gminy.

W południowej części gminy występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 117 – Zbiornik Bytów i jego strefa ochronna. Zbiornik posiada dokumentację hydrogeologiczną (Dokumentacja hydrogeologiczna GZWP NR 117 - Bytów, 2002, ARCADIS EKOKONREM Wrocław, przyjęta przez Ministra Środowiska nr pisma DG/kdh/ED/489-6417a/2003 z dn. 5.06.2003). Jest to zbiornik o całkowitej powierzchni 514 km² i strategicznych szacunkowych zasobach dyspozycyjnych aż 140000 m³ /dobę (3,15 l/s km). GZWP 117 to zbiornik międzymorenowy. Odporność jego zasobów na zanieczyszczenia z powierzchni terenu jest zróżnicowana.

Granice Głównych Zbiorników Wód Podziemnych zostały przedstawione na planszy projektu zmiany studium.

Gminny system zaopatrzenia w wodę składa się z 13 ujęć głębinowych i związanych z nimi wodociągów o łącznej długości około 118 km, zaopatrujących w wodę pitną ponad 5500 odbiorców, co stanowi ok. 90 % mieszkańców. Ujęcia posiadają ogrodzone strefy ochrony bezpośredniej, stref ochrony pośredniej nie wyznaczano.

3.1.4. Klimat

Informacje na temat warunków klimatycznych zaczerpnięto z obecnie obowiązującego studium, uznając, że nie zaszły zmiany w tym zakresie.

Obszar gminy położony jest w dzielnicy IV Pomorskiej. Południowo – wschodnia część gminy należy do Krainy Pojezierza Pomorskiego – część wewnętrzna. Północna i północno - zachodnia część gminy należy do Krainy Pojezierza Pomorskiego – część

zewnętrzna. Dla części wewnętrznej cechą charakterystyczną jest występowanie najniższych minimów absolutnych temperatury powietrza. Występuje tu najwyższa w województwie liczba dni z ciszą i słabym wiatrem oraz najmniejszą liczbą dni z wiatrem silnym i bardzo silnym.

Sumy roczne opadów są tutaj wysokie, a liczba dni z pokrywą śnieżną największa. W pasie zewnętrznym – części zewnętrznej Krainy Pojezierza Pomorskiego, przyległym do Krainy Pobrzeża Otwartego Morza widoczny jest wzrost oddziaływania morza: zmniejszenie amplitud temperatury.

Rzeźba terenu gminy wpływa na rozkład opadów, które po północno – zachodniej stronie wzniesień morenowych przekraczają sumę 700 mm rocznie, po południowo - wschodniej stronie wyraźnie opadają (630 mm/rok).

Klimat gminy cechuje przejściowość. Bogactwo stanów atmosferycznych powoduje zmienność klimatu, zwłaszcza w przełomowych porach roku - co powoduje, że zimy są cieplejsze a lata chłodniejsze.

Czarna Dąbrówka wykazuje pośrednie warunki klimatyczne pomiędzy Słupskiem a Kartuzami. Średnie roczne temperatury wynoszą 7,6⁰C w Słupsku i 6,5⁰C w Kartuzach. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, najzimniejszym - luty. W styczniu średnie temperatury wynoszą: - 0,9⁰ Słupsku i -2,8⁰C w Kartuzach. Ilość dni z przymrozkami średnio wynoszą dla Słupska 206 dni w ciągu roku, dla Kartuz 204 dni w ciągu roku. Przymrozki pojawiają się jeszcze po 10 maja, pierwsze przymrozki jesienne występują już w połowie października.

Napływ różnorodnych mas powietrza na obszar Pomorza powoduje zmienność ciśnienia atmosferycznego. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich, szczególnie w zimie, jesieni i latem. Rzadko występują wiatry północne i północno - wschodnie – występują głównie wiosną. Ogólny wpływ na kierunki wiatrów mają lokalne warunki hipsometryczne i stopień pokrycia szatą roślinną. W sąsiedztwie Jeziora Jasień występują bryzy jeziorne. Największa liczba dni pogodnych występuje późną wiosną i na początku lata oraz we wrześniu. Swoisty charakter klimatyczny cechuje obszary leśne – wyrównany termiczny profil dobowy i roczny, zwiększona wilgotność powietrza. Lasy na wysoczyźnie spełniają rolę naturalnych pasów wiatrochronnych.

3.2. Struktura środowiska biotycznego

Dla gminy Czarna Dąbrówka nie wykonywano do tej pory kompleksowej inwentaryzacji przyrodniczej obejmującej florę, faunę oraz siedliska przyrodnicze.

Informacji na temat struktury biotycznej obszaru dostarczają wyniki inwentaryzacji licznych obszarów objętych ochroną prawną.

Przeważającą powierzchnię gminy zajmują tereny leśne (ponad 56%). Ich charakterystyka została przedstawiona w obowiązującym studium i można uznać, że pozostaje aktualna. Lasy położone są w krainie I Bałtyckiej, dzielnic- 1 - Koszalińskiej. Przeważają bory, niekiedy las mieszany i las świeży.

W borach przeważają drzewostany sosnowe z domieszką brzozy, dębu i świerka, związane są z glebami lekkimi piaszczystymi brunatnymi i bielcowymi o różnym stopniu zbielcowienia. Największy udział powierzchniowy mają drzewostany na siedlisku boru świeżego, a następnie boru mieszanego. Podszyt tych siedlisk stanowią: jałowiec, jarzębina, leszczyna, kruszyna. Dno lasu porastają: konwalia, orlica, poziomka, borówka czarna, wrzos pospolity. Na niedużych powierzchniach gleb hydromorficznych występuje bór mieszany wilgotny i bór bagienny. Gatunkami panującymi jest: sosna, dąb, świerk, z domieszką brzozy, osiki, buka, lipy i olchy. W podszyciu występuje kruszyna, leszczyna, jarzębina, grab, jałowiec. W runie natomiast obok bagna zwyczajnego występują widłaki, wełnianki, torfowce.

Las mieszany występuje na glebach brunatnych i bielcowych piaszczystych podesłanych glinami. Gatunkami panującymi i współpanującymi są sosna, buk, dąb z domieszkami modrzewia, świerka, osiki, brzozy, lipy, klonu, grabu.

Las świeży z przewagą drzewostanów liściastych występuje na glebach gliniastych-brunatnych właściwych i wylugowanych. Gatunkiem panującym i współpanującym jest: buk, dąb z domieszką modrzewia, daglezi, świerka, osiki, brzozy, lipy, klonu, jaworu i grabu. W podszyciu spotyka się jarzębinę, bez.

Warto wrócić uwagę, że w nadleśnictwie Cewice założono arboretum leśne w Kozinie, gdzie zgromadzono ponad 100 gatunków i odmian drzew i krzewów rodzimych i introdukowanych. Wytyczona ścieżka wędrowki, tablice informacyjne i edukacyjne pozwalają zgłębić tajniki wiedzy przyrodniczej.

Na obszarze leśnych prowadzona jest działalność łowiecka. Wśród zwierzyny łownej najliczniej reprezentowane są jelenie, dziki i sarny. Duża część atrakcyjnych terenów łowieckich jest użytkowana przez koło łowieckie „Hubertus” z Warszawy.

Cechą charakterystyczną dla gminy Czarna Dąbrówka są użytki zielone. Występują one przede wszystkim w dolinach rzek: Łupawy i Słupi. Są to zazwyczaj zwarte kompleksy o powierzchniach ponad 100 ha. Nie wszystkie są objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Jednak w całej gminie prowadzi się programy rolno-środowiskowe mające na celu ochronę tych kompleksów ze względu na ich walory przyrodnicze (występowanie chronionych roślin i ptasich lęgówisk). Na łąkach tych można spotkać

wszystkie wskaźnikowe dla łąk wilgotnych gatunki roślin (storczykowe, bobrek trójlistkowy, pełnik europejski, wielosił błękitny).

Cenniejsze siedliska przyrodnicze zostały objęte ochroną prawną w formie parku krajobrazowego, użytków ekologicznych, rezerwatów przyrody oraz obszarów Natura 2000.

Wśród najważniejszych siedlisk wzbogacających strukturę przyrodniczą terenu gminy Czarna Dąbrówka wymienić należy:

- jeziora i tworzące się wokół nich torfowiska z rzadkimi gatunkami roślin lub płatami brzeziny bagiennej (np. jezioro Sitno Duże i Małe, Lipieniec Duży i Mały, Spokojne, Modre, Obrowo Małe i Pomysko);
- liczne bezimienne bagna o charakterze torfowiskowym (część z nich objęta ochroną w formie użytków ekologicznych).

3.3. Krajobraz

Pojęcie krajobrazu nie jest jednoznaczne, a jego definicja różni się w zależności od dyscypliny naukowej, z punktu widzenia której to pojęcie jest rozpatrywane.

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2018.1945 t.j.) krajobraz definiuje jako postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka.

W ochronie przyrody i ekologii przez krajobraz rozumiemy wiele oddzielnych elementów (takich jak drzewa, pola, rzeki, budynki, drogi itd.), które razem tworzą pewną całość. Przez wielu specjalistów (m.in. architektów krajobrazu) krajobraz jest postrzegany, jako synteza środowiska przyrodniczego, kulturowego i wizualnego. Krajobraz tworzy więc całość przyrodniczo – kulturową i stanowi zasób wartości wizualno – estetycznych, powstałych w wyniku wzajemnego oddziaływania czynników przyrodniczych i antropogenicznych.

Fizjonomię krajobrazu przedmiotowego obszaru określają przede wszystkim zasadnicze elementy morfologii terenu i sposób użytkowania gruntów.

Rozpatrując ten pierwszy aspekt, wskazać należy, że obszar gminy jest zróżnicowany pod tym względem - deniwelacje sięgają 30 m i więcej. W ukształtowaniu terenu wyodrębnić można trzy podstawowe jednostki morfologiczne:

- wysoczyznę morenową – wysoczyzna jest przeważnie płaska lub lekko pofałdowana, urozmaicenie rzeźby wysoczyzny występuje w północno-

zachodniej części (wyniesienie morenowe w strefie doliny Skotawy) i części środkowo-wschodniej,

- równiny sandrowe – stanowią szlak sandrowy Pradoliny Pomorskiej. W obrębie gminy wyróżnia się kilka poziomów sandru: pierwszy poziom (w sąsiedztwie górnego biegu rzeki Łupawy) zalega na wysokości 140 m n.p.m., drugi poziom położony około 130 m n.p.m. – położony jest na zachód i wschód od rynny jeziora Jasień. W okolicy doliny Łupawy na północ od Czarnej Dąbrówki występuje na wysokości powyżej 130 m n.p.m. Na zachód od rynny jeziora Skotawsko poziom sandrów leży poniżej 100 m n.p.m. Niewielkie sandry występują w okolicy wsi Gogolewo na poziomie 80,0 – 90,0 m n.p.m.
- doliny odpływu wód fluwioglacjalnych – stanowią je rynny polodowcowe oraz doliny, które są formami powstałymi w efekcie erozyjnej działalności wód roztopowych. Na terenie gminy występują rynny polodowcowe: największa - rynna jeziora Jasień, następnie rynna jeziora Skotawsko przechodząca ku północy w tzw. rynną Nożyńską a następnie ku północnemu-zachodowi w dolinę marginalną Skotawy. Na północ od miejscowości Czarna Dąbrówka występuje duża forma rynnowa, wypełniona częściowo przez jezioro Kozie i jezioro Mikorowo.

Rozpatrując drugi aspekt wskazać należy, że przeważa krajobraz leśny. Lasy oraz tereny zadrzewione zajmują ponad 55% powierzchni gminy. Grunty rolne zajmują około 35%, grunty pod wodami około 4%, a grunty zabudowane i zurbanizowane zaledwie około 2 %.

Walory krajobrazowe kształtują również obiekty o charakterze kulturowym. Środowisko kulturowe w gminie Czarna Dąbrówka tworzą:

- zabytkowe układy przestrzenne wsi, które były lokowane w średniowieczu, najcenniejszymi są wsie owalnicowe, które mają rodowód słowiański. W tych wsiach zachowały się przykłady najstarszego budownictwa mieszkalnego o konstrukcji szkieletowej wypełnionej cegłą, jak również w cegle licowej murowane bardzo często zdobionej frazami. Zachowały się takie obiekty w Mikorowie, Kozach, Rokitach, Łupawsku, Unichowie.
- Obiekty sakralne znajdujące się w Mikorowie, Czarnej Dąbrówce, Rokitach, Nożynie, Jasieniu, Kozinie. Najstarsze obiekty to kościoły w Jasieniu i Mikorowie.
- Założenia dworsko – parkowe znajdujące się w Kozach, Rokitkach, Czarnej Dąbrówce, Unichowie, Kartkowie, Jasieniu, Jerzkowicach. Parki znajdują się w następujących wsiach: Wargowo, Mikorowo, Karwno, Podkomorzyce, Nożyno, Unichowo, Kartkowo, Jasień, Mydlita.

W „Studium ochrony krajobrazu województwa pomorskiego” (dr hab. Mariusz Kistowski, dr inż. Bogna Lipińska, mgr Barbara Korwel – Lejkowska), wykonanym w 2005 roku na zlecenie Samorządu Województwa Pomorskiego, krajobraz gminy (plansza graficzna „Zintegrowana ocena wartości zasobów krajobrazowych województwa pomorskiego traktująca równoważnie wartości makro i mikroprzestrzenne na tle granic powiatów i gmin”) został oceniony w 10 stopniowej skali (gdzie 1 oznacza niską wartość zasobów krajobrazowych, a 10 wybitną wartość zasobów krajobrazowych) na:

- 2 – 3 (umiarkowana wartość zasobów krajobrazowych) – zdecydowanie przeważająca część obszaru gminy
- 4 – 5 (wysoka wartość zasobów krajobrazowych) – wschodni fragment gminy
- 6 (bardzo wysoka wartość zasobów krajobrazowych) – bardzo niewielki, zachodni fragment gminy w rejonie Unichowa.

Południowa część gminy znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Dolina Słupi. Celem ustanowienia parku jest m.in. ochrona zasobów krajobrazowych.

3.4. Stopień przekształcenia obszaru projektu zmiany studium w wyniku działalności człowieka

Obszar gminy Czarna Dąbrówka praktycznie w całości pokryty jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Szczegółowe zestawienie powierzchniowe wielkości poszczególnych funkcji przedstawiono w podziale na obręby w ANEKSIE NR 1 do projektu studium.

Zagospodarowanie gminy Czarna Dąbrówka jest zróżnicowane. Poniżej podano strukturę użytkowania wynikającą z ewidencji gruntów.

Dominują tereny leśne, których powierzchnia wynosi około 16 818 ha, co stanowi 56,5 % obszaru gminy. Użytki rolne zajmują powierzchnię 10 303 ha, czyli 34,6 %, wody zaś – 1 271 ha, czyli 4,3 % jej obszaru.

Dla porównania grunty zabudowane i zurbanizowane z powierzchnią 561 ha, czyli powierzchnią niecałych 2% obszaru gminy, stanowią niewielki udział w zagospodarowaniu. Jednakże dla funkcjonowania gminy i jej mieszkańców mają niebagatelne znaczenie. Udział powierzchni terenów komunikacji drogowej w ww. terenach zurbanizowanych wynosi ok. 440 ha, czyli aż 78%.

Jednakże zagospodarowanie terenów gminy nie zawsze jest dobrze udokumentowane w ewidencji geodezyjnej. Zdarza się, że zinwentaryzowane geodezyjnie budynki już nie istnieją, natomiast wybudowane i funkcjonujące nie widnieją na mapach geodezyjnych. Ponadto według danych ewidencyjnych tereny zabudowane i zurbanizowane nie obejmują działek przynależnych w postaci ogródków

przydomowych, terenów niezabudowanego zaplecza i innych, dla których nie zmieniono klasy użytków, pomimo ogrodzenia i funkcjonalnego włączenia do funkcji nierolniczych. W związku z tym dla odwzorowania dotychczasowego zagospodarowania obszaru gminy projektanci studium przeprowadzili oględziny terenowe w całej gminie. Orientacyjny udział powierzchniowy poszczególnych funkcji jest następujący (według stanu na 1 marca 2016 r.):

- 113 ha terenów zabudowy zagrodowej, w tym agroturystyka i stadniny koni (ok. 4 ha),
- 84 ha terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 14 ha terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- 2 ha terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, gdzie można przyjąć, że udział funkcji mieszkaniowej jak i usługowej wynosi po 50%,
- 13,4 ha terenów usług publicznych, w tym kultury, oświaty, opieki społecznej, zdrowia itp.,
- 14,2 ha terenów zabudowy lotniskowej,
- 27,8 ha terenów zabudowy usługowej komercyjnej,
- 57,2 ha terenów zieleni urządzonej, w tym terenów sportu i rekreacji oraz cmentarzy,
- 0,5 ha terenów straży pożarnej,
- 4,6 ha terenów produkcyjno-składowych,
- 4,2 ha terenów zabudowy produkcji rolnej,
- 3,3 ha terenów obsługi rolnictwa,
- 12,4 ha terenów działalności wydobywczej (związanej z terenem górniczym),
- 9,0 ha terenów stawów rybnych,
- 0,4 ha elektrownia wodna.

Ww. tereny zostały przedstawione na rysunku Uwarunkowań projektu zmiany studium.

Zagospodarowanie gminy wynika z uwarunkowań naturalnych, powiązań zewnętrznych i dziedzictwa kulturowego: sieci wodnej, w tym licznych jezior, ukształtowania terenu, obszarów leśnych i podmokłych łąk, historycznie utrwalonych powiązań komunikacyjnych i skupisk zabudowy poszczególnych wsi. W części wschodniej gminy zabudowa jest rozproszona, zlokalizowana wśród pól, zadrzewień i na pofałdowanym terenie, niejednokrotnie bardzo malowniczo. Na pozostałym terenie koncentracja zabudowy jest większa, czemu sprzyja przede wszystkim fizjografia terenu. Największe koncentracje zabudowy znajdują się na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych,

ze stolicą gminy – wsią Czarna Dąbrówka położoną na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich nr 211 i 212 na czele.

Dominującymi funkcjami występującymi w gminie są leśnictwo, rolnictwo, turystyka i rekreacja. Wieś gminna Czarna Dąbrówka jest centralnie położonym ośrodkiem usługowym i administracyjnym gminy. Ośrodki wspomagające znajdują się w Jasieniu, Nożynie, Mikorowie i Rokitach.

Jak wynika z powyższego, stosunkowo niski stopień przekształcenia obszaru projektu zmiany studium w wyniku działalności człowieka wynika z faktu dużej lesistości. Ponad połowa powierzchni gminy pokryta jest lasami.

3.5. Stan powietrza atmosferycznego

W Gminnym Programie Ochrony Środowiska wskazano, że obecnie najpoważniejszym zagrożeniem dla środowiska są drobni wytwórcy energii cieplnej w sektorze komunalnym. W paleniskach domowych węgiel jest ciągle podstawowym surowcem energetycznym i jest spalany ze zbyt małą sprawnością, zaś niskie kominy są znaczącymi źródłami zanieczyszczenia powietrza, określanego „niską emisją”. Dla poprawy sytuacji należy dążyć do eliminacji starych nieefektywnych kotłów oraz pieców i zastąpienie ich nowoczesnymi urządzeniami grzewczymi na paliwa ekologiczne.

Jako drugi istotny czynnik ujemnego wpływu, na jakość powietrza atmosferycznego do końca roku 2012, gminny program wskazywał procesy niekontrolowanego spalania odpadów, a w szczególności powszechnie występującego zjawiska spalania śmieci w indywidualnych gospodarstwach domowych w piecach węglowych, czy po prostu na stosach przed domem. W programie wskazano jednak, że z chwilą wprowadzenia nowego systemu odbioru i zagospodarowania odpadów z dniem 01.07.2013 r. spalanie odpadów nie występuje.

Aktualny stan zanieczyszczenia atmosfery na obszarze gminy Czarna Dąbrówka (pismo z lutego 2016 r. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku) przedstawia się następująco (podane stężenia są stężeniami średniorocznymi; dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu określone zostały na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu):

- SO₂: 5 µg/m³ – dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ze względu na ochronę roślin wynosi 20 µg/m³;
- NO₂: 5 µg/m³ – dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi wynosi 40 µg/m³;

- Pył zawieszony PM10: 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi wynosi 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Pył zawieszony PM2,5: 11 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi wynosi 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a od 2020 roku 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- C_6H_6 : 2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi wynosi 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stan powietrza atmosferycznego należy ocenić jako dobry – średnioroczne stężenia substancji w powietrzu nie zostały przekroczone, ani nie zbliżyły się do granicy przekroczeń.

Powyższe dane dotyczące stanu zanieczyszczenia atmosfery odzwierciedlają stan zainwestowania gminy. W granicach gminy przeważa udział obszarów objętych ochroną i niezainwestowanych oraz brak dużych zakładów przemysłowych, a co za tym idzie – brak dużych źródeł zanieczyszczeń.

3.6. Klimat akustyczny

Wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku (równoważnych, oznaczonych jako L_{Aeq}) w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2014.112 j.t.). Polskie wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska przed hałasem odnoszą się osobno do dwóch pór doby:

- 16 godzin w porze dziennej, w przedziale 6.00 – 22.00;
- 8 godzin w porze nocnej, w przedziale 22.00 – 6.00.

Wartości poziomów dopuszczalnych są zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren. Dla terenów wymagających intensywnej ochrony przed hałasem określone są najniższe poziomy dopuszczalne, natomiast dla terenów gdzie ochrona przed hałasem nie jest zagadnieniem krytycznym poziomy dopuszczalne są najwyższe. Przyjęta podstawa kategoryzacji terenów – jego funkcja urbanistyczna – jednoznacznie wskazuje na ścisłe związki między ochroną środowiska przed hałasem, a zagospodarowaniem przestrzennym. Z rozporządzenia wynika, że dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wyznaczone są głównie na terenach o funkcji mieszkaniowej (istniejącej samodzielnie lub towarzyszącej np. usługom rzemieślniczym) oraz na terenach, które podlegają szczególnej ochronie przed hałasem (tereny szpitali, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci, domów opieki, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe).

Według Gminnego Programu Ochrony Środowiska na terenie gminy Czarna Dąbrówka nie stwierdzono uciążliwości związanych z hałasem drogowym, występować mogą one

okresowo i w natężeniu niepowodującym potrzeby budowy obwodnic lub ograniczania ruchu pojazdów specjalnie uciążliwych poza miejscami zwyczajowo uznanymi za wymagające takiej ochrony.

Brak jest również informacji o oddziaływaniu hałasu przemysłowego. Obecnie na terenie gminy Czarna Dąbrówka nie obowiązuje żadne pozwolenie na emitowanie hałasu do środowiska wydane przez Starostę Bytowskiego na podstawie obowiązującego prawa.

3.7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany studium, w tym dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Jednym z problemów, z jakimi boryka się gmina Czarna Dąbrówka jest niekontrolowany rozwój przemysłu hodowlanego trzody chlewnej. Przemysł ten jest traktowany jak zabudowa zagrodowa, a aktualnie praktycznie cały obszar gminy jest objęty planami, w których na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej.

Walory przyrodnicze gminy w dużej mierze oparte są na stosunkach wodnych. Źle lokalizowane i zarządzane hodowle stanowią reale zagrożenie dla środowiska, w tym przede wszystkim dla stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych.

3.8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej zmiany studium

Obszar gminy Czarna Dąbrówka praktycznie w całości pokryty jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium w zasadzie podtrzymuje ustalenia tych planów i wprowadza w niewielkiej ilości nowe potencjalne obszary inwestycyjne. W tym kontekście odstąpienie od realizacji projektowanej zmiany studium, nie będzie miało znaczącego wpływu na zmiany stanu środowiska.

Jednym z problemów, z jakimi boryka się gmina Czarna Dąbrówka jest niekontrolowany rozwój przemysłu hodowlanego trzody chlewnej. Przemysł ten jest traktowany jak zabudowa zagrodowa, a aktualnie praktycznie cały obszar gminy jest objęty planami, w których na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej. Intencją władz gminy jest uregulowanie tej kwestii, stąd w projekcie zmiany studium znalazły się zapisy dotyczące hodowli trzody chlewnej. Dotychczasowe studium nie zawiera regulacji w tej kwestii.

W tym kontekście odstąpienie od realizacji projektowanej zmiany studium doprowadzić może do niekorzystnych zmian stanu środowiska, gdyż będzie istniało większe prawdopodobieństwo nieprawidłowej lokalizacji hodowli.

4. Obszary i obiekty prawnie chronione pod względem przyrodniczym

Na terenie gminy Czarna Dąbrówka nie ma:

- parków narodowych;
- obszarów chronionego krajobrazu;
- stanowisk dokumentacyjnych;
- zespołów przyrodniczo – krajobrazowych.

Występujące na terenie gminy obszary i obiekty prawnie chronione opisano w kolejnych rozdziałach. Graficzną prezentację stanowi załącznik nr 1.

4.1. Rezerваты przyrody

Na terenie gminy Czarna Dąbrówka znajdują się 3 rezerваты przyrody:

- Jeziora Sitna;
- Gniazda Orła Białego;
- Skotawskie Łąki.

Żaden z rezerwatów nie jest udostępniony dla ruchu turystycznego.

Rezerwat przyrody Jezioro Małe i Duże Sitno

Rezerwat wodno-torfowiskowo-leśny został pierwotnie utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 grudnia 1981 r. w sprawie uznania za rezerваты przyrody (M.P. Z 1981 r. Nr 29, poz. 271). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jeziora Sitna” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2018 r. poz. 1048),

Powierzchnia rezerwatu wynosi: 40,45 ha. Celem utworzenia rezerwatu jest zachowanie dwóch jezior i tworzących się wokół nich torfowisk z rzadkimi gatunkami roślin. Dodatkowo rezerwat ten jest ostoją wielu ptaków m. in.: żuraw, czapla siwa, gągoł. W eutrofizującym się jeziorze Sitno Duże występuje m. in. grązel żółty, a brzegi jego porasta: skrzyp bagienny, trzcina, oczeret jeziorny i pałka wąskolistna. Jezioro Sitno Małe, które jest typowym sucharem otoczonym przez pło mszarne, które jest siedliskiem pływacza zwyczajnego, grzybieni białych. Na przyległych torfowiskach występuje rosiczka okrągło- i długolistna, przygielka brunatna, bagnica torfowa i inne. W starszych partiach torfowiska w pewnym oddzieleniu od brzegów jeziora wykształcił się bór bagienny. W jego runie występują licznie: bagno zwyczajne, borówka bagienna, narecznica grzebieniasta i konwalia majowa.

Zakazy obowiązujące na terenie rezerwatu określone zostały w art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2018.1614 t.j.).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznacza się otulinę rezerwatu o powierzchni 106,9 ha.

Rezerwat przyrody Gniazda Orła Białego

Rezerwat faunistyczny został pierwotnie utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 grudnia 1981 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1981r. Nr 29, poz. 271). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Gniazda orła białego” (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2018 r. poz. 92).

Rezerwat posiada powierzchnię 10,57 ha. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu starodrzewia sosnowego, stanowiącego ostoję i miejsce lęgowe orła białego. Drzewostan w tym rezerwacie wykształca się na dwóch typach siedlisk: borze bagiennym i borze mieszanym świeżym o bogatym runie. Do najcenniejszych elementów florystycznych rezerwatu należy: bagno zwyczajne, borówka bagienna, modrzewnica zwyczajna, widłak jałowcowaty. Natomiast w drzewostanie sosnowym, przeciętnie 140 letnim spotkać można pojedyncze okazy drzew w wieku 180 i 200 lat.

Zakazy obowiązujące na terenie rezerwatu określone zostały w art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2018.1614 t.j.).

Wokół rezerwatu wyznaczono otulinę obejmującą obszar lasu o powierzchni 59,15 ha.

Rezerwat przyrody Skotawskie Łąki

Rezerwat utworzony Rozporządzeniem Nr 23/08 Wojewody Pomorskiego z dnia 7 listopada 2008 r. Jest to rezerwat torfowiskowy, który zajmuje powierzchnię 54,78 ha i położony jest w źródłiskowym odcinku rzeki Skotawy. Obejmuje jeziora Lipieniec Duży i Mały i Spokojne. Ponad połowę powierzchni zajmują torfowiska. Największą powierzchnię zajmuje torfowisko pojeziorne, które wypełnia prawie całą dolinę. Torfowiska soligeniczne położone są przy krawędziach mineralnych i "schodzą" w kierunku dawnego jeziora. Wśród, stwierdzonych dotychczas, 157 gatunków roślin 5 podlega ochronie ścisłej a 11 ochronie częściowej.

Zakazy obowiązujące na terenie rezerwatu określone zostały w art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2018.1614 t.j.).

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznacza się otulinę rezerwatu o powierzchni 60,30 ha.

Dla rezerwatu przyrody zostało wydane Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2017 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Skotawskie Łąki”.

4.2. Parki krajobrazowe

Południowy fragment gminy Czarna Dąbrówka położony jest w granicach Parku Krajobrazowego Dolina Słupi.

Park Krajobrazowy "Dolina Słupi" – został utworzony w 1981 roku i jest jednym z najstarszych parków krajobrazowych w Polsce. Jego powierzchnia wynosi 37 040 ha i wraz ze swoją otuliną – 83 170 ha, obejmuje obszar środkowego biegu rzeki Słupi i jej zlewni od miejscowości Soszyca do drogi Krępa – Łosino.

Park Krajobrazowy "Dolina Słupi" jest parkiem typu dolinnego, a jego teren został ukształtowany w okresie topnienia północnoatlantyckiego lądolodu, co przyczyniło się do bogactwa form krajobrazu i znacznego zróżnicowania wysokościowego terenu. Charakterystyczną cechą Parku jest jego lesistość, aż 72% powierzchni zajmują lasy. Najczęściej spotykanymi tu zbiorowiskami leśnymi są bory sosnowe świeże i mieszane, znacznie rzadziej bory bagienne. Lasy liściaste Parku reprezentowane są przez kilka typów zbiorowisk, z których największe powierzchnie zajmują buczyny niżowe: kwaśna i żyzna, dolinom rzecznych towarzyszą grądy gwiazdnicowe, łągi wierzbowo topolowe i zarośla łozowe. Do bardzo interesujących formacji roślinnych należą torfowiska, a wśród nich szczególnie cenne fragmenty nawiązujące do torfowisk wysokich. Ważnym elementem krajobrazu są jeziora o różnej wielkości, kształcie i pochodzeniu, na czele z największym jeziorem Parku – Jeziorem Jasień (590 ha). Do najcenniejszych przyrodniczo należą jeziora lobeliowe z ich reliktową roślinnością. Flora roślin naczyniowych Parku liczy 748 gatunków, z czego wiele z nich to gatunki chronione, zagrożone i ginące. Obszar Parku z jeziorami, licznymi strumieniami i rzekami stanowi dogodne środowisko życia dla wielu gatunków ryb, w tym cennych ryb wędrownych: łososia i troci. Wśród podmokłych terenów znakomite warunki rozwoju znalazło 10 gatunków płazów. Na terenie Parku spotkać można również 4 gatunki gadów. Bogato przedstawia się ornitofauna. Na szczególną uwagę zasługuje gniazdowanie gągoła, błotniaka zbożowego, kani rudej, bielika, orlika krzykliwego i puchacza – ptaków zagrożonych i wpisanych do "Polskiej czerwonej księgi zwierząt". Ze względu na różnorodność i bogactwo awifauny cały obszar Parku został uznany za jedną z 118 ostoi ptaków w Polsce. W 2004 cały obszar Parku włączony został do sieci Natura 2000 jako obszar specjalnej ochrony ptaków "Dolina Słupi" – PLB 220002. Na obszarze

Parku stwierdzono również 41 gatunków ssaków. Dla ochrony najcenniejszych fragmentów naturalnej przyrody, na terenie Parku utworzono 4 rezerваты przyrody i ustanowiono 57 pomników przyrody.

Aktualnie na terenie parku obowiązują zasady gospodarowania wprowadzone uchwałą Nr 146/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, zmieniona uchwałą nr 262/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

Zasady gospodarowania (w tym zakazy oraz zalecenia) w granicach parku zostały określone również w planie ochrony – Rozporządzenie Nr 15/2003 Wojewody Pomorskiego z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie ustanowienia Planu ochrony Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi".

Otulina Parku Krajobrazowego Dolina Słupi

Otulina parku nie jest prawną formą ochrony przyrody – stanowi jedynie strefę ochronną. Wyznacza się ją indywidualnie w celu zabezpieczenia właściwej formy ochrony przyrody przed zagrożeniami zewnętrznymi, wynikającymi z działalności człowieka. Na terenie otuliny nie ma konkretnie sprecyzowanych zakazów dotyczących działalności, a ocenie jedynie podlega wpływ podejmowanych działań na przedmiot ochrony.

Dla Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” został ustanowiony plan ochrony (Rozporządzenie Nr 15/2003 Wojewody Pomorskiego z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie ustanowienia Planu ochrony Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi"). W planie ochrony określono zasady zagospodarowania w otulinie – zapisano, że:

- Na obszarze otuliny Parku nie należy lokalizować obiektów i podejmować przedsięwzięć mogących degradować walory przyrodnicze i krajobrazowe Parku.
- Zaleca się, aby w postępowaniach w sprawach ocen oddziaływania na środowisko planowanych na obszarze otuliny Parku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko uwzględniano przewidywane oddziaływanie tych przedsięwzięć na środowisko Parku.
- Zaleca się, aby w postępowaniach w sprawach ocen oddziaływania na środowisko nowych obiektów (oczyszczalni ścieków, ośrodków hodowli ryb łososiowatych, zakładów produkcyjnych itp.), lokalizowanych na obszarze otuliny Parku, w zlewni rzeki Słupi, uwzględniano sumaryczne oddziaływanie

zanieczyszczeń odprowadzanych z projektowanych i istniejących obiektów na jakość wód rzeki w Parku.

- Zaleca się, aby budowę nowych obiektów hydrotechnicznych oraz wykonywanie melioracji odwadniających w zlewni rzeki Słupi, na obszarze otuliny Parku, realizowano wyłącznie w niezbędnych przypadkach, w sposób nie zakłócający stosunków wodnych w Parku i nie powodujący pogorszenia warunków życia biologicznego w wodach na obszarze Parku.

4.3. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Czarna Dąbrówka znajdują się 4 obszary Natura 2000:

- Obszar Natura 2000 Dolina Słupi (OSO);
- Obszar Natura 2000 Dolina Słupi (SOO);
- Obszar Natura 2000 Dolina Łupawy (SOO);
- Obszar Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy (SOO).

Obszar Natura 2000 Dolina Słupi (OSO)

Obszar wytypowany na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (obecnie obowiązuje Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa), ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2011 Nr 25 poz. 133 z późn. zm.) w celu ochrony populacji ptaków z załącznika I Dyrektywy, wraz z ich siedliskami, jak również regularnie występujących gatunków migrujących.

Obszar praktycznie pokrywa się terytorialnie z Parkiem Krajobrazowym „Dolina Słupi”.

Obszar, o powierzchni 37471.84 ha (z czego w gminie Czarna Dąbrówka znajduje się około 7256 ha) obejmuje dorzecze środkowego odcinka rzeki Słupi oraz jej dopływów: Bytowej, Jutrzenki i Skotawy. Charakteryzuje się on urozmaiconym krajobrazem polodowcowym z typowymi formami: jeziorami rynnowymi i wytopiskowymi, równinami sandrowymi oraz wzgórzami moren czołowych. Wśród licznych jezior część stanowi oligotroficzne jeziora lobeliowe. Największymi jeziorami są: Jasień, Skotowskie i Głębokie. Lasy, w wieku 40-100 lat, to głównie lasy iglaste z sosną oraz mieszane i liściaste lasy z bukiem i dębem. W dolinach strumieni występują łągi olszowo-jesionowe. Krajobraz ostoi jest zróżnicowany, z licznie występującymi wąwozami i wzgórzami, osiagającymi wysokość do 160 m n.p.m.

Na terenie obszaru Natura 2000 występują co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej; („D” oznaczono gatunki, których populacja została oceniona w Standardowym Formularzu Danych, jako nieznacząca):

- bąk zwyczajny *Botaurus stellaris* D;
- bocian czarny *Ciconia nigra* D;
- bocian biały *Ciconia ciconia* D;
- trzmiełojad *Pernis apivorus* D;
- kania ruda *Milvus milvus*;
- bielik *Haliaeetus albicilla*;
- błotniak stawowy *Circus aeruginosus* D;
- derkacz *Crex crex*;
- żuraw *Grus grus*;
- rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* D;
- puchacz *Bubo bubo*;
- lelek *Caprimulgus europaeus* D;
- zimmerdek *Alcedo atthis* D;
- dzięcioł czarny *Dryocopus martius* D;
- dzięcioł średni *Dendrocopos medius* D;
- lerka *Lullula arborea* D;
- świergotek polny *Anthus campestris* D;
- jarzębatka *Sylvia nisoria* D;
- muchołówka mała *Ficedula parva* D;
- gąsiorek *Lanius collurio* D;
- włośchatka *Aegolius funereus*;
- orlik krzykliwy *Aquila pomarina* D;
- sóweczka zwyczajna *Glaucidium passerinum*.

Należy podkreślić, że w przypadku obszarów Natura 2000 nie ma ściśle określonej listy zakazów obowiązujących w granicach obszaru. Zgodnie z art. 33 ust 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub

- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- ochrony zdrowia i życia ludzi;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Przywołane zakazy nie dotyczą tylko terenów w granicach obszarów Natura 2000, ale odnoszą się również do działań podejmowanych poza granicami obszarów Natura 2000.

Obszar Natura 2000 Dolina Słupi (SOO)

Obszar wytypowany na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywy Siedliskowej), proponowany do ustanowienia w celu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) z załącznika I, oraz populacji i siedlisk roślin i zwierząt (poza ptakami) z załącznika II Dyrektywy. Obszar został zatwierdzony Decyzją Wykonawczą Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2013) 7358)(2013/741/UE) i jest traktowany tak jak ustanowiony obszar Natura 2000.

Obszar, o powierzchni 6991.48 ha (z czego w gminie Czarna Dąbrówka znajduje się około 625 ha), obejmuje dolinę rzeki Słupi od Sulęcyna do ujścia, wraz z jej

dopływami. Teren tego regionu został ukształtowany w okresie topnienia północnoatlantyckiego lądolodu, co przyczyniło się do urozmaicenia form krajobrazu i zróżnicowania wysokościowego terenu. Znaczną część obszaru pokrywają lasy (około 54 % terenu obszaru to leśne typy siedlisk przyrodniczych). Najczęściej spotykanymi tu zbiorowiskami leśnymi są bory sosnowe świeże i mieszane, znacznie rzadziej bory bagienne. Lasy liściaste reprezentowane są przez kilka typów zbiorowisk, z których największe powierzchnie zajmują buczyny niżowe: kwaśna i żyzna, dolinom rzecznych towarzyszą grądy gwiazdnicowe, łęgi wierzbowo topolowe i zarośla łozowe. Do bardzo interesujących formacji roślinnych należą torfowiska, a wśród nich szczególnie cenne fragmenty nawiązujące do torfowisk wysokich. Ważnym elementem krajobrazu są jeziora o różnej wielkości, kształcie i pochodzeniu. Do najcenniejszych przyrodniczo należą jeziora lobeliowe z ich reliktową roślinnością. Obszar dzięki obecności jezior, licznych strumieni i rzek stanowi dogodne środowisko życia dla wielu gatunków ryb, w tym cennych ryb wędrownych: łososia i troci. Wśród podmokłych terenów znakomite warunki rozwoju znalazło 10 gatunków płazów oraz 4 gatunki gadów. Bogata jest też ornitofauna.

Łącznie zidentyfikowano tu 20 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, do których zaliczają się (* oznacza typy siedlisk o znaczeniu priorytetowym):

- 3110 Wody oligotroficzne, zawierające bardzo niewiele składników mineralnych na piaszczystych równinach (*Littorelletalia uniflorae*);
- 3140 Twarde oligomezotroficzne wody z roślinnością bentosową formacji tzw. "łaki" ramienicowe (*Chara spp.*);
- 3150 Naturalne jeziora eutroficzne z roślinnością typu *Magnopotamion* lub *Hydrocharition*;
- 3160 Naturalne jeziora i stawy dystroficzne;
- 3260 Pływające zbiorowiska wodnych jaskrów w rzekach równinnych i podgórskich z roślinnością *Ranunculion fluitantis* oraz *Callitricho-Batrachion*;
- 6120* Suche, piaszczyste, wapniste murawy;
- 6430 Ziołorośla eutroficzne płaskowyżów, górskie i alpejskie;
- 6510 Nizinne łąki kośne (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*);
- 7110* Czynne, żywe torfowiska wysokie;
- 7120 Zdegradowane torfowiska wysokie (zdolne jeszcze do naturalnej regeneracji);
- 7140 Grzęzawiska przejściowe i trzęsawiska;
- 7150 Depresje na podłożach torfowych *Rhynchosporion*;

- 7230 Alkaliczne mokradła;
- 9110 Las bukowy *Luzulo-Fagetum*;
- 9130 Las bukowy *Asperulo-Fagetum*;
- 9160 Subatlantyckie i środkowoeuropejskie lasy dębowe lub grądowe z *Carpinion betuli*;
- 9170 Lasy grądowe z *Galio-Carpinetum*;
- 9190 Stare acydofilne lasy dębowe z *Quercus robur* na piaszczystych równinach;
- 91D0* Las bagienny;
- 91E0* Lasy aluwialne z *Alnus glutinosa* oraz *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).

Na terenie obszaru występują następujące rośliny i zwierzęta z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- mopek *Barbastella barbastellus*;
- bóbr europejski *Castor fiber*;
- wydra europejska *Lutra lutra*;
- traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- kumak nizinny *Bombina bombina*;
- żółw błotny *Emys orbicularis*;
- minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- minóg rzeczny *Lampetra fluviatilis*;
- łosoś szlachetny *Salmo salar*;
- różanka *Rhodeus sericeus amarus*;
- koza *Cobitis taenia*;
- głowacz białopłetwy *Cottus gobio*;
- poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*;
- poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*;
- skójka gruboskorupowa *Unio crassus*;
- trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*;
- zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*;
- czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar*.

Regulacje prawne wynikające z wytyczenia obszaru Natura 2000 przywołano przy opisie obszaru Natura 2000 Dolina Słupi (OSO).

Obszar Natura 2000 Dolina Łupawy (SOO)

Obszar wytypowany na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywy Siedliskowej), proponowany do ustanowienia w celu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) z załącznika I, oraz populacji i siedlisk roślin i zwierząt (poza ptakami) z załącznika II Dyrektywy. Obszar został zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE) i jest traktowany tak jak ustanowiony obszar Natura 2000.

Obszar, o powierzchni 5508.63 ha (z czego w gminie Czarna Dąbrówka znajduje się około 2100 ha), obejmuje doliny rzek Łupawy i Bukowiny od wypływu z jez. Jasień. W granicach obszaru występują:

- naturalne, głębokie koryta rzeczne Łupawy i Bukowiny;
- źródłiska i niewielkie potoki (dopływy);
- rozległe obszary łągu o podgórskim charakterze *Carici remotae-Fraxinetum* na zboczach doliny, jak również grądy dębowo-grabowe *Stellario-Carpinetum* w wielu wąwozach oraz buczyny *Luzulo-Fagetum* i *Asperulo-Fagetum*;
- podmokłe łąki, torfowiska przejściowe i wysokie, oraz dystroficzne jeziora w bezodpływowych obszarach.

Łącznie zidentyfikowano tu 18 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, do których zaliczają się (* oznacza typy siedlisk o znaczeniu priorytetowym):

- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charactera spp.*);
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*);
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri p.p.* i *Bidention p.p.*;
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);

- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*;
- 7220* Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*;
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*);
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
- 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*);
- 91D0* Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne;
- 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Na terenie obszaru występują następujące rośliny i zwierzęta z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- bóbr europejski *Castor fiber*;
- koza *Cobitis taenia*;
- głowacz białopłetwy *Cottus gobio*;
- minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- minóg rzeczny *Lampetra fluviatilis*;
- wydra europejska *Lutra lutra*;
- łosoś szlachetny *Salmo salar*;
- traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*.

Regulacje prawne wynikające z wytyczenia obszaru Natura 2000 przywołano przy opisie obszaru Natura 2000 Dolina Słupi (OSO).

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Łupawy wydano Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Gdańsku z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Łupawy PLH220036.

W planie zadań ochronnych do ustaleń studium dotyczących wskazania terenu lokalizacji obiektów małej retencji (elektrownia wodna) na rzece Łupawie w rejonie wsi Podkomorzyce oraz na rzece Bukowinie w rejonie wsi Kozin wprowadzono zapis że działanie to nie może wpływać negatywnie na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000: gatunki ryb i minogów, siedliska przyrodnicze 3260 – nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitans*, 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Obszar Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy

Obszar wytypowany na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywy Siedliskowej), proponowany do ustanowienia w celu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) z załącznika I, oraz populacji i siedlisk roślin i zwierząt (poza ptakami) z załącznika II Dyrektywy. Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE) i jest traktowany tak jak ustanowiony obszar Natura 2000.

Obszar, o powierzchni 132.4 ha (w całości położony w gminie Czarna Dąbrówka) obejmuje grupę czterech jezior położonych na północ od miejscowości Soszyca, w krajobrazie borów sosnowych. Są to trzy jeziora lobeliowe - Modre, Obrowo Małe i Pomysko (zwane również Pomyskie) oraz jedno dystroficzne - jezioro Żabie. Do jezior przylegają niewielkie torfowiska przejściowe oraz małe płaty brzeziny bagiennej. Ostoja położona jest na głównym szlaku sandrowym Pradoliny Pomorskiej. Wśród utworów powierzchniowych obszaru dominują piaski różnoziarniste z wkładkami i przewarstwieniami żwirów. Pod względem hipsometrycznym obszar ostoji jest słabo urozmaicony, z wysokościami nieznacznie przekraczającymi 130 m n.p.m. Dominującym typem gleb są gleby bielcowe. Jeziora lobeliowe obszaru są niewielkie i bezprzepływowe. Są to miękkwodne, oligo-/mezotroficzne i dobrze zachowane zbiorniki. W każdym z jezior znaczną powierzchnię fitolitoralu m zajmują płaty zespołu *Isoeto-lobelietum*. Na obrzeżach jezior Modre i Pomysko wykształciły się fitocenozy przejściowo-torfowiskowe. W fitoplanktonie zbiorników dominują zielenice, natomiast w zooplanktonie - wrotki. Ichtyofauna jezior jest uboga, zanotowano w nich występowanie 6 gatunków ryb.

Jezioro Żabie jest dobrze zachowanym zbiornikiem dystroficznym w stosunkowo wczesnym stadium rozwoju. Pod względem hydrochemicznym jest to jezioro miękkiwodne i skrajnie ubogie w sole mineralne, o podwyższonej zawartości substancji humusowych w wodzie. Brzegi jeziora zajmują zbiorowiska przejściowo przejściowo-torfowiskowe, wykształcone w postaci pasa o zróżnicowanej szerokości, a w północnej części jeziora tworzące typowe pływające pło narastające na lustro w wody. Roślinność podwodną tworzy zbiorowisko podwodnych mszaków. W jeziorze licznie występuje także krasnorost trzęśł *Batrachospermum* sp. W fitoplanktonie dominują kryptofity.

Torfowiska przejściowe w obszarze występują na obrzeżach jezior lobeliowych Modre i Pomysko oraz jeziora dystroficznego Żabie stanowią wraz z nimi oraz niewielkimi płatami brzeziny bagiennej typowo wykształcone, niewielkie kompleksy jeziorno-torfowiskowe. Siedlisko wykształcone jest w postaci wąskiego pasa zbiorowisk przejściowo-torfowiskowych na cienkiej warstwie torfu wzdłuż brzegów jezior, szerszego pasa o charakterze pływającego pła lub też w postaci większych płatów roślinności torfowiskowej. Powierzchniowo dominuje zbiorowisko torfowca kończystego i wełnianki wąskolistnej, wąski pas zatorfień wokół jezior zajmują fitocenozy torfowca kończystego i turzycy nitkowatej oraz situ rozpięzchłego. Na torfowiskach w zatoce jeziora Pomysko oraz jeziora Modrego występują także niewielkie płyty mszaru przygielkowego. Niewielkie obniżenia terenu będące przedłużeniem niecek jeziornych (nad jeziorami Pomysko oraz Obrowo Małe) zajmują dwa przyjeziorne płyty brzeziny bagiennej. Ponadto w obniżeniu terenu na wschód od jeziora Pomysko występuje płat sosnowego boru bagiennego.

Łącznie zidentyfikowano tu 4 rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, do których zaliczają się (* oznacza typy siedlisk o znaczeniu priorytetowym):

- 3110 Jeziora lobeliowe;
- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
- 91D0* Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne.

Regulacje prawne wynikające z wytyczenia obszaru Natura 2000 przywołano przy opisie obszaru Natura 2000 Dolina Słupi (OSO).

Dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy zostało wydane Zarządzenie Nr 44 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039

W planie zadań ochronnych odnośnie studium zalecono:

- uwzględnienie potrzeby zorganizowania kąpieliska lub miejsca przeznaczonego do kąpiel w południowej części jeziora Jasień, w okolicy Łupawska;
- nielokowanie obiektów budowlanych, w tym tymczasowych, również niepołączonych trwale z gruntem, w strefie 100 m od linii brzegowej jezior – przedmiotów ochrony obszaru (dotyczy części działek nr: 348, 349, 381/2, 381/3, 382/1, 382/2, 383, 432/3, obręb Łupawsko, gmina Czarna Dąbrówka), za wyjątkiem obiektów, których budowa wynika z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych, związanych z zabezpieczeniem strefy brzegowej i obrzeży jezior przed wydeptywaniem;
- nielokalizowanie kąpielisk lub miejsc przeznaczonych do kąpiel, pól namiotowych oraz innych obiektów i urządzeń służących rekreacji i wypoczynkowi w strefie 100 m od linii brzegowej jezior – przedmiotów ochrony obszaru (dotyczy części działek nr: 348, 349, 381/2, 381/3, 382/1, 382/2, 383, 432/3 obręb Łupawsko, gmina Czarna Dąbrówka).

4.4. Pomniki przyrody

Ustawa o ochronie przyrody pomniki przyrody definiuje jako pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

W obecnym stanie prawnym ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Pomniki przyrody na terenie gminy Czarna Dąbrówka zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Istniejące na terenie gminy Czarna Dąbrówka pomniki przyrody

Gatunek Pomnika Przyrody	Rodzaj i numer aktu prawnego	Data aktu prawnego	Organ aktu prawnego	Miejscowość	Obręb geodezyjny	Nr działki ewidencyjnej	Opis położenia	Obwód w cm	Ilość obiektów
Dąb szypułkowy	Orzeczenie 59	1956-05-16	Prezydium WRN Koszalin	Mikorowo	Mikorowo arkusz 0016	26	Mikorowo, skrzyżowanie dróg Mikorowo-Wargowo, Żychlin-Kozy	701	1
Buk zwyczajny	Ogłoszenie	1978-10-26 <i>Data według RDOŚ: 1978-12-04</i>	Wojewoda Słupski	Mikorowo-Dzierżlin	Kozy arkusz 0014	189	Mikorowo-Dzierżlin, obr. ł. upawa, o. 472h	360; 495	2
Buk zwyczajny	Ogłoszenie	1978-10-26 <i>Data według RDOŚ: 1978-12-04</i>	Wojewoda Słupski	Mikorowo-Dzierżlin	Mikorowo arkusz 0016	190/1	Mikorowo-Dzierżlin, obr. ł. upawa, o. 473p	157	1
Dąb szypułkowy	Ogłoszenie 158/25	1978-10-26 <i>Data według RDOŚ: 1978-12-04</i>	Wojewoda Słupski	Mikorowo-Dzierżlin	Mikorowo arkusz 0016	190/1	Mikorowo-Dzierżlin, obr. ł. upawa, o. 473p	410	1
Cis pospolity	Uchwała XXXV/221/01	2001-09-28	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	Rokitki	Rokitki arkusz 0025	156/3	-	229	1
Cis pospolity	Uchwała XLIII/268/02	2002-07-05	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	Rokitki	Rokitki arkusz 0025	136/4	-	239	1
Dąb szypułkowy	Uchwała IX/70/03	2003-07-15	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	Rokitki	Rokitki arkusz 0025	49	-	531	1
Kasztanowiec biały	Uchwała IX/70/03	2003-07-15	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	Rokity	Rokity arkusz 0025	279	-	336	1
Dąb szypułkowy	Uchwała XVII/150/04	2004-06-18	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	Jasień	Jasień arkusz 0008	263/2	wyspa jeziora Jasień	500; 360; 330	3
Lipa drobnolistna	Uchwała XVII/150/04	2004-06-18	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	Jerzkowice	Jerzkowice arkusz 0009	97/1 ; 96,	rosną przy drodze	(3 x 250); 270; (2x330); (2x340); (2x350); 380; (2x470)	13
Dąb szypułkowy	Uchwała XX/164/2004	2004-11-19	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	Rokity	Rokity arkusz 0026	239	-	305	1
Dąb szypułkowy	Uchwała XX/164/2004	2004-11-19	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	Rokity	Rokity arkusz 0026	239	-	364	1

Zakazy wynikające ustanowienia pomnika przyrody wprowadzane są w poszczególnych aktach prawnych ustanawiających pomnik przyrody.

4.5. Użytki ekologiczne

Ustawa o ochronie przyrody użytki ekologiczne definiuje jako zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

W obecnym stanie prawnym ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Użytki ekologiczne na terenie gminy Czarna Dąbrówka zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Istniejące na terenie gminy Czarna Dąbrówka użytki ekologiczne

Nazwa użytku ekologicznego / opis o wartości przyrodniczej	Rodzaj aktu prawnego i numer	Organ aktu prawnego	Data aktu prawnego	Miejsce publikacji aktu prawnego	Obręb geodezyjny	Numer działki	Opis lokalizacji	Powierzchnia [ha]
Torfowisko Flisów 1 / torfowisko wysokie	Uchwała XIV/85/08	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	2008-02-01	Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 63 poz. 1042	Mikorowo Leśnictwo ark. 0016	192/1	oddział leśny 192d Nadleśnictwo Łupawa	1,93
Torfowisko Flisów 2 / torfowisko wysokie	Uchwała XIV/85/08	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	2008-02-01	Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 63 poz. 1042	Mikorowo Leśnictwo ark. 0016	235	oddział leśny 236c Nadleśnictwo Łupawa	0,20
Nazwy nie nadano / bagno z torfowiskiem	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 3	Wargowo ark. 0028	15 / 1	Nadl. Łupawa, L. Dąbrówno, o.15c,d,j	10,03
Nazwy nie nadano / Torfowisko (z brzozą i sosną)	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Wargowo ark. 0028	17 / 1	Nadl. Łupawa, L. Dąbrówno, o.17d	3,10
Nazwy nie nadano / Bagno w 30% pokryte brzozą	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Mikorowo Leśnictwo ark. 0016	67	Nadl. Łupawa, L. Dąbrówno, o.67d	4,11
Nazwy nie nadano / Torfowisko wysokie pokryte sosną	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Mikorowo Leśnictwo ark. 0016	82	Nadl. Łupawa, L. Dąbrówno, o.82f	3,80
Nazwy nie nadano / Bagno z lustrem wody, otoczone torfowiskiem	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Mikorowo Leśnictwo ark. 0016	213	Nadl.Łupawa, br.Łupawa, L.Flisów,o.21 3b	2,65
Nazwy nie nadano / Torfowisko wysokie	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Mikorowo Leśnictwo ark. 0016	214 / 1	Nadl. Łupawa, br. Łupawa, L.Flisów,o.21 4b	5,20
Nazwy nie nadano / Śródleśne bagno o	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr	brogai ark. 0004	451	Nadl. Łupawa, br.	4,84

charakterze torfowiska wysokiego pokryte sosną i brzozą.				11 poz. 36			Łupawa, L. Święchowo, o.451b	
Nazwy nie nadano / Bagno śródleśne o charakterze torfowiskowym	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Czarna Dąbrówka ark. 0003	394	Nadl. Łupawa, br. Łupawa, L. Czarna Dąbrówka, o.394I	2,26
Nazwy nie nadano / Śródleśne bagno o charakterze torfowiskowym	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Rokity ark. 0026 dz. 398 i brog ark. 0022 dz. 404	398; 404	Nadl. Łupawa, br. Łupawa, L. Czarna Dąbrówka, o.398d, 404b,i	15,21
Nazwy nie nadano / Bagno o charakterze torfowiska wysokiego	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Czarna Dąbrówka ark. 0003	413	Nadl. Łupawa, br. Łupawa, L. Kleszczyniec, o.413b	9,75
Nazwy nie nadano / Śródpolne torfowisko porośnięte brzozą i wierzbą	Rozporządzenie 5/98	Wojewoda Słupski	1998-04-28	Dz. Urz. Woj. Słupskiego Nr 11 poz. 36	Nożyno ark. 0019	514	Nadl. Łupawa, br. Łupawa, L.Nożyno,o.5 14f	2,58
Kostroga / łąka i szuwały	Rozporządzenie 78/2006	Wojewoda Pomorski	2006-07-27	Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 88 poz. 1842	Mikorowo Leśnictwo ark. 0016	231	Nadl. Cewice, br. Mikorowo, L. Kozin, od. 231 m	1,48
Skotawskie Kukułki / Kompleks torfowiskowy z mozaiką zbiorowisk niskich torfowisk alkalicznych	Uchwała VI/52/2015	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	2015-04-27	Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2015 r. poz. 1723	Nożyno	165	Nadleśnictwo Łupawa	2,65
Nadskotawski Zbiornik / śródleśne oczko wodne	Uchwała VI/53/2015	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	2015-04-27	Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2015 r. poz. 1674	Nożyno	148/2	Nadleśnictwo Łupawa	1,50

Zakazy wynikające z ustanowienia użytku ekologicznego wprowadzane są w poszczególnych aktach prawnych ustanawiających użytek ekologiczny.

5. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną ze względów przyrodniczych

5.1. Proponowane rezerваты przyrody

W planie ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” zaproponowano utworzenie dwóch rezerwatów przyrody:

- Rezerwat przyrody „Cztery Jeziora”;
- Rezerwat przyrody „Jezioro Czarne”.

Tabela 4. Proponowane na terenie gminy Czarna Dąbrówka rezerваты przyrody

Źródło: Plan ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”

Nazwa	lokalizacja	Proponowany cel ochrony	Zalecenia ochronne (według planu ochrony)
Cztery Jeziora	ok. 250 m na SSW od Jez. Jasień, obejmuje jeziora: Modre, Obrowo Małe, Pomysk Duży, Pomysk Mały (Żabie) i ich otoczenie	zachowanie roślinności lobeliowej, torfowiska wysokiego i boru bagiennego wraz ze stanowiskami licznych gatunków chronionych, rzadkich i ginących	Prowadzenie monitoringu stanowisk cennych gatunków roślin, zachowanie starodrzewi sosnowych, ochrona przed masową penetracją turystyczną
Jezioro Czarne	Jezioro Czarne na S od Unichowa i jego otoczenie	zachowanie roślinności jeziora lobeliowego i zbiorowisk wysokotorfowiskowych wraz ze stanowiskami gatunków roślin chronionych, rzadkich i ginących	- ochrona przed antropopresją od strony NE, - zachowanie starodrzewi boru sosnowego

Proponowany w planie ochrony parku rezerwat przyrody „Cztery Jeziora” został objęty ochroną w ramach sieci obszarów Natura 2000 – obszar pod nazwą Jeziora Lobeliowe koło Soszycy.

5.2. Proponowane parki krajobrazowe

Nie ma propozycji ustanowienia nowych parków krajobrazowych.

W planie ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” zaproponowano powiększenie obszaru parku oraz jego otuliny. Należy jednak wskazać, że w planie brakuje szczegółowego uzasadnienia dla tych działań.

Projekt zmiany studium nie uwzględnia propozycji poszerzenia granic parku, ani jego otuliny. Autor prognozy przychylił się do tej zmiany, biorąc pod uwagę fakt braku argumentacji dla poszerzenia granic w planie ochrony. Ponadto pominięcie poszerzenia granic w studium nie zamyka drogi do prawnego poszerzenia granic parku. Podkreślenia wymaga również fakt, że na terenach, gdzie proponowano poszerzenie granic parku, projekt zmiany studium nie wprowadza znaczących zmian w kierunkach zagospodarowania.

5.3. Proponowane obszary chronionego krajobrazu

W aktualnie obowiązującym studium uwzględniono propozycję utworzenia dwóch obszarów chronionego krajobrazu:

- Ochł Megality Łupawskie (cechy środowiska: urozmaicona rzeźba terenu, regionalna i lokalna ostoja ptaków wodnych, występują trzy większe jeziora, liczne drobne oczka wodne, stanowiska archeologiczne)
- Chośnicki Ochł (cechy środowiska: urozmaicona pojezierna rzeźba terenu, liczne oczka wodne, torfowiska wysokie, wysoka lesistość).

Obszary te zaproponowane na podstawie opracowanej w 1999 roku koncepcji systemów obszarów chronionych regionu słupskiego. W ocenie autora prognozy koncepcja ma obecnie charakter archiwalny (została opracowana 20 lat temu). Dodatkowo zwraca uwagę fakt, że była opracowana dla regionu słupskiego, natomiast aktualnie wartość terenów pod ochł ocenia się w większej skali przestrzennej (co najmniej województwa). Z posiadanej wiedzy wynika, że nie zostały wdrożone prace nad ustanowieniem wymienionych wyżej obszarów. Ponadto koncepcja nie posiada umocowania prawnego (w przeciwieństwie do na przykład planu ochrony parku krajobrazowego).

Oceniana zmiana studium pomija propozycję utworzenia przywołanych wyżej dwóch obszarów chronionego krajobrazu. Zasadne wydaje się nie powielanie archiwalnych propozycji w obecnie opracowywanych dokumentach planistycznych.

5.4. Proponowane pomniki przyrody

W planie ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” zaproponowano utworzenie 14 pomników przyrody.

Tabela 5. Proponowane na terenie gminy Czarna Dąbrówka pomniki przyrody
Źródło: Plan ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”

Numer	Gatunek	Obwód (cm), położenie, uwagi
1	dąb szypułkowy	grupa 6 drzew, 340-360 cm Park podworski w Unichowie
2	lipa srebrzysta	210 cm Park podworski w Kartkowie
3	dąb bezszypułkowy	grupa 2 drzew – 340, 360 cm Park podworski w Kartkowie
4	jesion wyniosły	310 cm Park podworski w Kartkowie
5	modrzew europejski	170 cm, przy OW w Skotawsku
6	dąb szypułkowy	460 cm, przy OW w Skotawsku
7	buk zwyczajny	grupa 2 drzew: 330, 380 cm,

		przy OW w Skotawsku
8	modrzew europejski	grupa 2 drzew: 250, 300 cm, park podworski w Jasieniu
9	dąb szypułkowy	grupa 2 drzew: 490, 430, park podworski w Jasieniu
10	dąb szypułkowy	grupa 3 drzew: 500, 360, 330 cm, wyspa na Jeziorze Jasień
11	lipa drobnolistna	aleja 21 drzew: 180-230 cm, Kartkowo, droga do dworu
12	dąb szypułkowy	410 cm Łupawsko, posesja nr 7
13	dąb szypułkowy	grupa 3 drzew: 400, 420, 440 cm Park podworski w Jasieniu
14	lipa drobnolistna	aleja 17 lip, 270-520 cm, Ceromin

W planie ochrony zalecono utworzenie 15-metrowej strefy ochronnej wokół istniejących i projektowanych pomników przyrody (minimum: promień korony dojrzałego drzewa danego gatunku), w której nie można zmieniać warunków siedliskowych, lokalizować zabudowy i zanieczyszczać terenu.

W trakcie prac terenowych nie udało się zweryfikować wszystkich proponowanych pomników przyrody (do części z nich nie ma swobodnego dostępu, gdyż znajdują się na terenach prywatnych).

Oceniana zmiana studium pomija propozycję utworzenia przywołanych wyżej pomników przyrody. Pominięcie propozycji utworzenia pomników przyrody w studium nie zamyka drogi do prawnego ich ustanowienia.

5.5. Proponowane stanowiska dokumentacyjne

Ustawa o ochronie przyrody stanowiska dokumentacyjne definiuje jako niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

W obecnym stanie prawnym ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze uchwały rady gminy.

W planie ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” zaproponowano utworzenie kilku stanowisk dokumentacyjnych, z czego dwóch na terenie gminy Czarna Dąbrówka:

- SD-4 - dno dwóch zatok Jeziora Jasień Północny. Cel ochrony: zachowanie osadów limnicznych i bagiennych występujących w dnie jeziora;

- SD-5 - fragment strefy brzegowej Jeziora Jasień Południowy, na północ od Łupawska. Cel ochrony: zachowanie późnoglacialnych i holocenów osadów limnicznych i bagiennych.

Według planu ochrony zaleca się:

- nie stosowanie głębokiej orki (zwłaszcza dotyczy to SD-1),
- zaprzestanie niektórych czynności rybackich (np. połowu siecią z pod lodu)

Według planu ochrony postuluje się zachowanie dotychczasowego użytkowania terenu i wprowadzenie zakazu eksploatacji złóż (kredy jeziornej, gytii węglanowych, torfu).

5.6. Proponowane użytki ekologiczne

W planie ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” zaproponowano utworzenie kilkunastu użytków ekologicznych, znajdujących się na terenie gminy Czarna Dąbrówka. Część z nich została utworzona. Proponowane w planie ochrony użytki ekologiczne, do dnia dzisiejszego nie utworzone, zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Proponowane na terenie gminy Czarna Dąbrówka użytki ekologiczne według Planu Ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

Źródło: Plan ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”

Numer (według planu ochrony)	Nazwa i lokalizacja	Proponowany przedmiot ochrony	Zalecenia ochronne (według planu ochrony)
1	„Jerzkowickie jeziorka” – kompleks zbiorników wodnych ok. 1km na S od Jerzkowic	ważna ostoja i godowisko traszek: grzebieniastej i zwyczajnej, żab: jeziorkowej i wodnej, miejsce ważne dla ptaków	- zaprzestanie nawożenia i deszczowania gnojowicą oraz wylewania gnojowicy, - nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej
2	„Wyspa dębów” na Jeziorze Jasień,	miejsce ważne dla ptaków, trzy pomnikowe okazy dębu szypułkowego i łany konwalii majowej	- ochrona roślinności wyspy, a zwłaszcza pomnikowych dębów, - pozostawienie, obecnego użytkowania terenu, - ochrona przed masową penetracją turystyczną i turystyką pobytową
3	„Źródłiska Skotawy”, ok. 1 km na SW od Jez. Jasień,	Obszar wodnotorfowiskowoleśny, stanowisko rzadkich, chronionych i ginących gatunków roślin, miejsce ważne dla fauny	- zaniechanie odwadniania podmokłych łąk, - nie lokalizowanie obiektów turystyki pobytowej
6	Torfowisko na N od Kartkowa,	Torfowisko wysokie typu kotłowego, z borem bagiennym, stanowisko gatunków chronionych i ginących, obszar ważny dla fauny	nie stosowanie zrębów zupełnych wokół torfowiska
7	Śródleśne torfowisko wysokie na E od Unichowa,	Duże powierzchniowo torfowisko wysokie, miejsce ważne dla fauny	nie stosowanie zrębów zupełnych wokół torfowiska
8	„Ostoja płazów i gadów”. Zbiornik wodny wraz z mokradłami ok. 750 m na SE od Kartkowa	ostoja traszki grzebieniastej i zwyczajnej, żab: wodnej, jeziorkowej i moczarowej, największa w Parku ostoja jaszczurki żyworodnej i padalca	- utrzymanie obecnych: stosunków wodnych i użytkowania terenu, - nie prowadzenie działań powodujących

			Niszczenie roślinności wodnej
9	Jezioro Długie	Jezioro lobeliowe	- wprowadzenie zieleni ochronnej od strony pól uprawnych, - nie prowadzenie działań powodujących niszczenie roślinności wodnej, - postulowane przejęcie przez LP gruntów AWRSP w otoczeniu jeziora
10	Śródlęśne podmokłości położone 2 km na SW od Unichowa	ostoja traszki grzebieniastej i zwyczajnej, żab: wodnej i moczarowej, jaszczurki żyworodnej, padalca oraz grzebiuszki ziemnej	Utrzymanie obecnych stosunków wodnych i dotychczasowego użytkowania terenu

Propozycje utworzenia użytków ekologicznych zawarte zostały również w opracowanej 18 lat temu Waloryzacji Przyrodniczej Nadleśnictwa Cewice, obręb leśny Mikorowo. W poniżej tabeli zebrano proponowane do utworzenia użytki ekologiczne według waloryzacji.

Tabela 7. Proponowane na terenie gminy Czarna Dąbrówka użytki ekologiczne według w Waloryzacji Przyrodniczej Nadleśnictwa Cewice, obręb leśny Mikorowo

Źródło: Waloryzacja Przyrodnicza Nadleśnictwa Cewice, 1998r, Nadleśnictwo Cewice

L.p	Oddział	Powierzchnia [ha]	Opis obiektu
1	255c	1,94	bagno
2	256a	1,36	bagno
3	256i	0,28	bagno
4	256h	0,46	bagno
5	216g	4,17	łąka
6	217i	2,12	łąka
7	225a	0,30	łąka – wzdłuż biegu rzeki Bukowina
8	224c	0,15	łąka – wzdłuż biegu rzeki Bukowina
9	223c	0,77	łąka – wzdłuż biegu rzeki Bukowina
10	214g	0,19	łąka – wzdłuż biegu rzeki Bukowina

Waloryzacja Przyrodnicza Nadleśnictwa Cewice została wykonana w 1998 roku i w ocenie autora opracowania posiada charakter archiwalny. Do tego, w przeciwieństwie do Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Słupi, nie ma umocowania prawnego. Z posiadanej wiedzy wynika, że nie zostały wdrożone prace nad ustanowieniem wymienionych wyżej obszarów. Zasadne wydaje się nie powielanie archiwalnych propozycji w obecnie opracowywanych dokumentach planistycznych.

5.7. Proponowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

W planie ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” zaproponowano utworzenie następujących zespołów przyrodniczo krajobrazowych znajdujących się częściowo w granicach gminy Czarna Dąbrówka:

- ZPK1 – Zespół Jeziora Jasień (rynną Jeziora Jasień, miejscowość Jasień, towarzyszący im kompleks leśny i trzy jeziora położone na południe od jeziora

Jasień) - obszar o szczególnych walorach krajobrazowych, ważne lęgowisko ptaków wodnych, zespół kulturowy ze stanowiskami archeologicznymi, zabytkową zabudową i założeniem dworsko-parkowym;

- ZPK2 – Odcinek doliny Słupi od miejscowości Młynki do jeziora Głębokiego - obszar o szczególnie interesującej rzeźbie terenu, znaczących walorach krajobrazowych, faunistycznych i kulturowych;
- ZPK9 – Zespół Budówko-Budowo-Jawory - obszar o wybitnych walorach krajobrazowych i kulturowych, grodziska wczesnośredniowieczne z osadami przyrodowymi i cmentarzyskami kurhanowymi, zespół dworsko-parkowy, zabytki techniki – wieża wodociągowa i kolejowa wieża ciśnień;

6. Prognoza i ocena skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium

6.1. Ujęcie według elementów środowiska

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Projekt zmiany studium nie wprowadza nowych kierunków zagospodarowania charakteryzujących się znaczącym, ponadprzeciętnym oddziaływaniem na powierzchnię ziemi. Projekt uwzględnia istniejące złoża i najprawdopodobniej ich eksploatacja wiązać się będzie z największym oddziaływaniem na powierzchnię ziemi w granicach gminy.

Realizacja większości inwestycji (również tych przewidzianych w obowiązującym studium) wiąże się z oddziaływaniem na powierzchnię ziemi. Wynika to najczęściej z konieczności usunięcia humusu oraz przekształcenia przypowierzchniowych struktur litologicznych. Prace budowlane polegają na wykonywaniu wykopów, niwelacji terenu, uszkodzenia gleby w wyniku pracy sprzętu budowlanego. Skala oddziaływania będzie zależna od lokalnych warunków gruntowych oraz rodzaju inwestycji i rozwiązań projektowych.

Ocenia się, że zaproponowana skala zmian w studium nie ma istotnego znaczenia z punktu widzenia oddziaływania na powierzchnię ziemi w całościowym ujęciu.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Projekt zmiany studium wskazuje, że walory przyrodnicze gminy w dużej mierze oparte są na stosunkach wodnych (główne formy ochrony przyrody związane są z rzekami Słupią i Łupawą). Stąd w projekcie zmiany studium ustalono:

1. w strefie brzegowej rzek Słupi i Łupawy zabrania się realizowania zadań oraz ingerencji w koryta dna i brzegi rzek, mogących w sposób bezpośredni lub pośredni zagrażać tarliskom ryb łososiowatych;
2. należy zachować istniejące naturalne ciek wodne, zbiorniki wodne, starorzecza, torfowiska oraz pozostałe obszary wodno-błotne występujące na obszarze gminy;
3. zakaz lokalizowania wysypisk odpadów komunalnych i składowisk odpadów przemysłowych i promieniotwórczych;
4. zakaz lokalizowania wylewisk ścieków, gnojowicy i innych substancji niebezpiecznych;
5. zakaz zrzutu ścieków sanitarnych, przemysłowych, technologicznych i innych do gruntu lub suchych rowów melioracyjnych; zakaz zrzutu wyżej wymienionych wód i ścieków bez ich oczyszczenia do wód powierzchniowych;

6. zakaz magazynowania, składowania odpadów oraz substancji niebezpiecznych bez utwardzonego podłoża i izolacji uniemożliwiającej przenikanie zanieczyszczeń do gruntu;
7. zakaz lokalizowania innych obiektów, lub prowadzenia działalności gospodarczej bez stosowania powyższych rygorów;
8. zakaz piętrzenia wód i lokalizowania hydroelektrowni w obrębie Słupi i Łupawy (z wyłączeniem istniejących obiektów hydroelektrowni).

System kanalizacji sanitarnej w gminie składa się z dwóch oczyszczalni mechaniczno – biologicznych w Podkomorzycach i Jasieniu oraz związanych z nimi przewodów kanalizacji sanitarnej w układzie grawitacyjno – tłocznym. Oczyszczalnia w Podkomorzycach o przepustowości 290 m³/d obsługuje miejscowości: Czarna Dąbrówka, Kleszczyniec, Nożyno, Unichowo, Jerzkowice, Kozy, Mikorowo, Karwno, Podkomorzyce, Podkomorki, Flisów i Podkomorzyce za pomocą sieci o długości około 31 km. Zrzut oczyszczonych ścieków odbywa się do rzeki Łupawy.

Oczyszczalnia w Jasieniu została zmodernizowana w 2014 r. i obecnie wykazuje zdolność do unieszkodliwienia ścieków w ilości 160 m³/d w okresie czerwiec, lipiec, sierpień oraz 93,4 m³/d w pozostałych miesiącach. Długość sieci związanej z oczyszczalnią wynosi około 5 km. Zrzut oczyszczonych ścieków odbywa się do ziemi poprzez rów melioracyjny na działce 2/53. Zarówno jeden jak i drugi obiekt wykazują dobre parametry oczyszczania ścieków zgodne z aktualnym pozwoleniem wodnoprawnym. Ścieki z obszarów nieskanalizowanych są unieszkodliwiane w oczyszczalniach przydomowych lub zbierane są w zbiornikach bezodpływowych i odstawiane do punktów zlewnych na oczyszczalniach. Podobnie jak w innych częściach kraju problemem są wadliwe zbiorniki bezodpływowe, będące źródłem zanieczyszczenia wód gruntowych.

Należy założyć, że z upływem czasu stan skanalizowania gminy będzie się poprawiał, a co za tym idzie, wpływ na wody powierzchniowe i podziemne będzie ulegał zmniejszeniu.

Należy zwrócić uwagę, że projekt zmiany studium reguluje kwestie hodowli trzody chlewnej i drobiu. Na planszy studium wskazano lokalizację kilku potencjalnych nowych terenów przemysłu hodowlanego z zastrzeżeniem obowiązkiem uprzedniego uwzględnienia w procedurze planu miejscowego. Z informacji uzyskanej od projektantki zmiany studium wynika, że do studium zgłoszono kilka wniosków w tym zakresie. Część z nich została już na wczesnym etapie odrzucona z powodów środowiskowych (lokalizacja w granicach prawnych form ochrony przyrody lub korytarzy ekologicznych). Dla pozostałych nie było formalnego powodu

do odrzucenia, stąd je uwzględniono wpisując w studium jednocześnie szereg obostrzeń w tym temacie.

W projekcie zmiany studium zapisano m.in., że funkcjonowanie obiektów produkcji zwierzęcej musi odpowiadać obowiązującym przepisom prawa, w tym z zakresu ochrony środowiska i nawożenia (np. ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu; tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 z późniejszymi zmianami), w związku z tym obowiązuje zakaz funkcjonowania ww. obiektów, dla których stwierdza się naruszenie ww. przepisów, w przypadku gdy:

- nie ma udokumentowanego wykorzystania nawozów, będących produktem ubocznym produkcji, na odpowiednim areale gruntów z uwzględnieniem pożądanego efektu nawożenia (limity ilości nawozu na jednostkę powierzchni zabezpieczające przed obniżeniem wartości składu gleby = przekroczeniem dawki nawozu) i
- nie ma udokumentowanego przekazania ww. nawozów do oczyszczalni ścieków.

Egzekucja zapisów z pewnością unormuje niekontrolowany rozwój tej gałęzi przemysłu i uniemożliwi jego ekspansję na terenie gminy. Biorąc pod uwagę potencjalne zagrożenia jakie hodowla trzody chlewnej stwarza dla wód powierzchniowych i podziemnych, zaproponowane rozwiązania należy ocenić pozytywnie.

Projekt zmiany studium podtrzymuje w zasadzie obecne kierunki zagospodarowania. Zwrócić należy uwagę, że realizacja części inwestycji będzie wymagała uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W trakcie oceny oddziaływania na środowisko możliwa będzie weryfikacja rozwiązań projektowych przyjętych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Oddziaływanie na stan powietrza

Stan powietrza atmosferycznego w granicach gminy Czarna Dąbrówka należy ocenić jako dobry – według informacji przekazanej w 2016 roku przez WIOŚ w Gdańsku średnioroczne stężenia substancji w powietrzu nie zostały przekroczone, ani nie zbliżyły się do granicy przekroczeń. Od tego czasu na terenie gminy nie powstały inwestycje, które w sposób znaczący wpłynęłyby na stan zanieczyszczenia atmosfery.

Na obszarze gminy dominują lokalne źródła ciepła opalane węglem kamiennym, biomasą, gazem butlowym lub lekkim olejem opałowym. Według zapisów projektu zmiany studium większość kotłowni w gminie znajduje się w dobrym stanie technicznym, jednak znaczny udział węgla w bilansie nośników energii powoduje zanieczyszczenie atmosfery, szczególnie w sezonie grzewczym. Źródła indywidualne

wykorzystywane na potrzeby ogrzewania dla największej liczby odbiorców indywidualnych, to najczęściej małe systemy grzewcze o mocy do 25 kW i sprawności ok. 50-60% oraz trzony kuchenne lub piece kaflowe o sprawności 40-50%. Potrzeby tej grupy szacuje się na poziomie ok. 19 MW. Jest to największe źródło niskiej emisji w gminie lecz o bardzo niskiej gęstości cieplnej.

Projekt zmiany studium zaleca stosowanie źródeł energii z wykorzystaniem odnawialnych zasobów energii.

Projekt zmiany studium w przewadze podtrzymuje aktualne kierunki zagospodarowania przestrzennego. Zwrócić należy jednak uwagę, że m.in. w rejonie miejscowości Czarna Dąbrówka dochodzą nowe tereny produkcyjno – składowe (przykładowo przy drodze wojewódzkiej 214 i drodze powiatowej 39364). Tereny takie mogą być potencjalnie źródłem zanieczyszczenia powietrza, jednak na obecnym etapie trudno przewidzieć skalę tego oddziaływania. Tereny produkcyjne i usługowe generalnie zajmują niewielką powierzchnię w skali gminy, która zachowuje swój charakter leśno-rolniczy z dużym udziałem terenów prawnej ochrony przyrody, gdzie realizowana ma być funkcja rekreacji i turystyki. Realizacja części inwestycji będzie wymagała uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W trakcie oceny oddziaływania na środowisko możliwa będzie weryfikacja rozwiązań projektowych przyjętych w zakresie emisji zanieczyszczeń.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Etap inwestycyjny większości przedsięwzięć najczęściej charakteryzuje się zwiększoną emisją hałasu. Oddziaływanie hałasu na etapie budowy nie podlega unormowaniu z uwagi na czasowy i przejściowy charakter tego oddziaływania, nie mniej jednak zarządzający budową zobowiązany jest do minimalizacji uciążliwości akustycznej związanej z wykonywanymi pracami poprzez zastosowanie sprzętu spełniającego normy emisyjne określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 15 lutego 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. Nr 32, poz. 223).

Projekt zmiany studium w przewadze podtrzymuje aktualne kierunki zagospodarowania przestrzennego. M.in. w rejonie miejscowości Czarna Dąbrówka zlokalizowano nowe tereny produkcyjno – składowe (przykładowo przy drodze wojewódzkiej 211). Tereny takie mogą być potencjalnie źródłem uciążliwości akustycznej, w szczególności te, okalające zabudowę miejscowości Czarna Dąbrówka.

Studium gminy nie przewiduje przedsięwzięć charakteryzujących się znaczącym oddziaływaniem na klimat akustyczny obejmującym znaczne obszary. Przepisy prawa

praktycznie wykluczają farmy wiatrowe budowane z zastosowaniem wysokich, przemysłowych elektrowni wiatrowych. Przez obszar gminy nie są planowane drogi szybkiego ruchu lub linie kolejowe. Na terenie gminy nie ma również planów budowy lotniska. Rozwój inwestycji charakteryzujących się znaczącym potencjalnym oddziaływaniem na klimat akustyczny z pewnością ogranicza duża lesistość gminy oraz położenie części jej terenów w granicach obszarowych prawnych form ochrony przyrody.

Warto zwrócić uwagę, że obowiązujące przepisy dotyczące emisji hałasu są dosyć precyzyjne i jasno określają, które tereny podlegają ochronie przed hałasem. Przyjęcie zmiany studium nie zwalnia z ich stosowania.

Realizacja części inwestycji będzie wymagała uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W trakcie oceny oddziaływania na środowisko możliwa będzie weryfikacja rozwiązań projektowych przyjętych w zakresie emisji hałasu.

Oddziaływanie na florę i faunę

Projekt zmiany studium w zasadzie nie wprowadza nowych kierunków zagospodarowania stanowiących ponadprzeciętne zagrożenie dla flory i fauny. Niemniej jednak należy wskazać, że realizacja większości inwestycji (również tych przewidzianych w obowiązującym studium) wiąże się z oddziaływaniem na florę i faunę. Wynika to najczęściej z konieczności usunięcia szaty roślinnej na etapie budowy, przekształcenia siedlisk przyrodniczych oraz płoszenia fauny. Skala oddziaływania będzie zależna od obszaru prowadzonych prac oraz ostatecznie przyjętych rozwiązań projektowych. Projekt zmiany studium uwzględnia jednak obszary najcenniejsze przyrodniczo – objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W zmianie studium uwzględniono korytarze ekologiczne według ostatnio przyjętego planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

W tekście studium wprowadzono szereg zapisów dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego. Przywołać tutaj można wprowadzoną ogólną zasadę ochrony cennych siedlisk przyrodniczych związanych z rzekami i zbiornikami wodnymi.

Realizacja części inwestycji będzie wymagała uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W trakcie oceny oddziaływania na środowisko możliwe będzie przeprowadzenie

szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej terenu oraz przyjęcie rozwiązań eliminujących lub minimalizujących oddziaływanie na florę i faunę.

Korytarze ekologiczne

W projekcie zmiany studium uwzględniono korytarze ekologiczne przebiegające przez teren gminy, według informacji uzyskanych z Pomorskiego Biura Planowania Regionalnego (autorów Opracowania Ekofizjograficznego oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa). Należą do nich następujące korytarze ekologiczne:

- ponadregionalny Dolina Słupi i Wdy,
- regionalny Dolina Łupawy z Lasami Słupi,
- subregionalne: Otoczenia Doliny Skotawy, Leśnego łącznika Dolin Łeby i Łupawy, Doliny Bukowiny,

Dodatkowo uwzględniono płaty ekologiczne: ponadregionalny - Polanowsko-Łupawski i regionalny - Lęborski.

Studium przewiduje ochronę powiązań ekologicznych w ramach wyznaczonych na rysunkach zmiany studium korytarzy ekologicznych. W związku z tym w korytarzach ekologicznych wprowadzono ograniczenia w lokalizacji obiektów przemysłu hodowlanego, intensywnych form zabudowy i zagospodarowania oraz wyższy wskaźnik powierzchni biologicznie czynnych – minimum 70% powierzchni terenu inwestycji kubaturowych. Ponadto według projektu zmiany studium zagospodarowanie i zabudowę należy kształtować w taki sposób, aby ułatwić cyrkulację powietrza i wody oraz przemieszczanie się flory i fauny poprzez: ograniczenia dotyczące powierzchni zabudowy, wielkości i rodzaju powierzchni utwardzonych, stosowania ogrodzeń pełnych i z podmurówką, które mogą stanowić przeszkody dla przemieszczania się zwierząt, odpowiednie oznakowanie odcinków dróg, utrzymywanie i modernizowanie przepustów pod drogami i budowanie przejść dla zwierząt, przepławek na rzekach przy obiektach piętrzących, zalesienia, zadrzewienia, zakrzewienia, ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy, która mogłaby istotnie zakłócić lub uniemożliwić funkcjonowanie korytarza.

Propozycje zmian w zakresie korytarzy ekologicznych należy ocenić pozytywnie.

Oddziaływanie na krajobraz

Projekt zmiany studium nie wprowadza nowych kierunków zagospodarowania charakteryzujących się znaczącym oddziaływaniem na krajobraz w skali ponadlokalnej.

Studium zachowuje dotychczasowy leśno-rolniczy charakter gminy. Część gminy znajduje się w granicach parku krajobrazowego, obszarowej formy ochrony przyrody ustanowionej m.in. w celu ochrony walorów krajobrazowych. Projekt zmiany studium uwzględnia ten fakt.

Projekt zmiany studium wprowadza regulacje dotyczące potencjalnej lokalizacji odnawialnych źródeł energii. Zwrócić należy jednak uwagę, że przepisy prawa (ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych) na terenie gminy Czarna Dąbrówka praktycznie wykluczają możliwość budowy farm wiatrowych z zastosowaniem wysokich, przemysłowych elektrowni wiatrowych (konstrukcje takie sięgają 150 – 200 m). Zakładać można więc, że na terenach wyznaczonych w projekcie studium pod OZE najprawdopodobniej rozwiną się farmy fotowoltaiczne, których budowa wzbudza coraz większe zainteresowanie wśród inwestorów. Stałyby się one nowym elementem krajobrazu gminy.

Zespoły paneli fotowoltaicznych należą do obiektów specyficznych. Ich wpływ na krajobraz w skali lokalnej jest niezaprzeczalny i wynika przede wszystkim z ich typowo technicznego charakteru oraz zajmowania rozległych powierzchni terenu. Należy jednak zwrócić uwagę, że instalacje paneli fotowoltaicznych są stosunkowo niskie (do 3,5 m n.p.g.). Dla porównania budynek mieszkalny z poddaszem użytkowym i spadzistym dachem ma wysokość około 8 – 9 m. Ze względu na swoją małą wysokość nie będą stanowiły dominant krajobrazowych dla obserwatorów znajdujących się w większej odległości. Ich widoczność z powodzeniem będą ograniczały lasy, przydrożne szpalery i aleje drzew.

Oceniając wpływ na krajobraz należy pamiętać, że każda taka ocena jest bardzo złożona i zawsze ma częściowo subiektywny charakter, zależny od indywidualnych odczuć i upodobań. Należy również podkreślić, że do tej pory problem oceny oddziaływania na krajobraz nie został unormowany prawnie (przede wszystkim brak jest standardów w tym zakresie).

Oceniając wpływ paneli fotowoltaicznych pod kątem oddziaływania na krajobraz należy podkreślić, że co prawda oddziaływanie to jest długoterminowe (szacunkowy okres eksploatacji zespołu wynosi 20 – 30 lat), ale skutki są w pełni odwracalne – w momencie likwidacji zespołu (co nie jest zabiegiem skomplikowanym technologicznie) krajobraz zostaje przywrócony do stanu poprzedniego.

Ostateczny wpływ na krajobraz uzależniony będzie od zastosowanych rozwiązań architektonicznych przyjętych w planach miejscowych lub zastosowanych przy poszczególnych przedsięwzięciach.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt zmiany studium uwzględnia istniejące złoża surowców mineralnych. Praktycznie nie są wprowadzane zmiany mające znaczenie z punktu widzenia oddziaływania na zasoby naturalne.

Projekt zmiany studium podtrzymuje regulacje w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę.

Projekt zmiany studium uwzględnia fakt ustanowienia Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Oddziaływanie na ludzi

Gmina Czarna Dąbrówka ze względu na swoją dużą lesistość oraz duże pokrycie obszarami chronionymi, nie stanowi dogodnego obszaru dla rozwoju funkcji przemysłowych.

Projekt zmiany studium w przewadze podtrzymuje aktualne kierunki zagospodarowania przestrzennego. Niemniej jednak przykładowo w rejonie miejscowości Czarna Dąbrówka dochodzą nowe tereny produkcyjno – składowe. Tereny takie mogą być potencjalnie źródłem uciążliwości dla ludzi, w szczególności te, okalające zabudowę miejscowości Czarna Dąbrówka. Niemniej jednak realizacja części inwestycji będzie wymagała uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i w trakcie oceny oddziaływania na środowisko możliwa będzie weryfikacja rozwiązań projektowych przyjętych w zakresie ochrony zdrowia ludzi.

Podkreślić należy, że projekt zmiany studium zawiera szereg regulacji dotyczących hodowli trzody chlewnej, w tym również wprowadzanych pod kątem ochrony mieszkańców. Jak już wcześniej wspomniano, obecne studium w ogóle nie zawiera regulacji w tej kwestii.

Projekt zmiany studium podtrzymuje leśno-rolniczy charakter gminy. Duże znaczenie w projekcie zmiany studium położono na funkcje turystyki i rekreacji, wykorzystując walory przyrodnicze gminy, w tym przede wszystkim Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”.

Reasumując, można ocenić, że projekt zmiany studium nie budzi kontrowersji z punktu widzenia potencjalnego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi.

6.3. Prognoza i ocena skutków realizacji ustaleń projektu zmiany studium pod kątem oddziaływania na obszary chronione ze względów przyrodniczych

Obszarowe prawne formy ochrony przyrody zostały wymienione i scharakteryzowane w rozdziale 4 prognozy.

Projekt zmiany studium uwzględnia wszystkie ustanowione obszarowe formy ochrony przyrody. W tomie poświęconym uwarunkowaniom zostały one wymienione i opisane. Ich granice zostały uwzględnione na planszach graficznych. W tomie poświęconym kierunkom zagospodarowania, wskazano, że ze względu na położenie na terenie gminy obszarowych prawnych form ochrony przyrody obowiązują ograniczenia w zainwestowaniu i użytkowaniu terenów, określone w przepisach odrębnych. W projekcie zmiany studium wskazano, że przepisy te mogą ulec zmianie, stąd każdorazowo należy analizować ich aktualność.

Zwrócić należy również uwagę, że projekt zmiany studium nie wprowadza nowych kierunków zagospodarowania stanowiących potencjalne znaczące zagrożenie dla obszarowych prawnych form ochrony przyrody.

Jak już podkreślano wcześniej, realizacja części inwestycji będzie wymagała uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W trakcie oceny oddziaływania na środowisko możliwe będzie przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej terenu oraz przyjęcie rozwiązań eliminujących lub minimalizujących oddziaływanie na florę, faunę i siedliska przyrodnicze.

Realizacja projektu zmiany studium w niewielkim stopniu może przyczynić się do wzrostu presji turystycznej. Taka ocena podyktowana jest faktem, że zmiana studium nie poszerza w sposób znaczący terenów inwestycyjnych związanych z zabudową lotniskową, turystyczną i rekreacyjną w granicach oraz bezpośrednim sąsiedztwie prawnych form ochrony przyrody. Co więcej zmiana studium uwzględnia zapisy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy, dotyczące m.in. nielokalizowania kąpielisk lub miejsc przeznaczonych do kąpieli, pól namiotowych oraz innych obiektów i urządzeń służących rekreacji i wypoczynkowi w strefie 100 m od linii brzegowej jezior – przedmiotów ochrony obszaru.

6.4. Prognoza i ocena skutków realizacji projektu planu pod kątem oddziaływania na zabytki

Jednym z głównych celów opracowania zmiany studium, było uaktualnienie kwestii związanych z zabytkami. Organy ochrony zabytków od dłuższego czasu kwestionują aktualność danych w obowiązującym studium. W ramach prac zaktualizowano w kompleksowym ujęciu problematykę stanowisk archeologicznych i polityki ochrony zabytków, wprowadzono nowe ustalenia, uwzględniono także możliwość ustanowienia parku kulturowego.

W rozdziale 4 tomu II studium przedstawiono zakładane priorytetowe kierunki działań zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Nie budzą one zastrzeżeń, a całość wykonanych prac w celu uaktualnienia tej tematyki należy ocenić pozytywnie.

Należy również podkreślić, że przyjęcie zmiany studium nie zwalnia z obowiązku przestrzegania przepisów odrębnych regulujących działania związane z zabytkami.

6.6. Ocena możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko

Oddziaływanie transgraniczne to według definicji zawartej w Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r., jakiegokolwiek oddziaływanie, nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony.

Dokonana ocena projektowanych funkcji oraz ich skali, pozwala wykluczyć możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

7. Informacja na temat ewentualnej zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne

W tekście zmiany studium zapisano, że zakłada się realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym na obszarze całej gminy. Inwestycje o charakterze kubaturowym powinny być lokalizowane raczej w centrach wsi albo w bezpośrednim ich sąsiedztwie, chyba, że są inwestycjami infrastrukturalnymi. Przebieg inwestycji drogowych i inżynierskich należy optymalizować, ale – ze względu na ich zazwyczaj liniowy kształt – wymagać mogą przeprowadzenia przez obszary mniej korzystne lub objęte różnymi formami ochrony. Dla tych inwestycji dopuszcza się możliwość zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze wymagających uzyskania odpowiednich zgód wynikających z przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Należy dostosowywać rozwiązania koncepcyjne do obowiązujących przepisów prawa i – w przypadku potencjalnych kolizji – poszukiwać alternatywnych rozwiązań.

W tekście studium zapisano również, że zmiany przeznaczenia gruntów leśnych będą wymagały inwestycje liniowe i punktowe z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacji. Dla celu ich realizacji przewiduje się konieczność zmiany przeznaczenia gruntów leśnych.

Studium nie wskazuje konkretnie o które tereny chodzi. Nie zostały one również zaznaczone na planszy graficznej. Należy podkreślić, że studium jest dokumentem stosunkowo ogólnym, a jego rysunki wykonane są na podkładzie topograficznym w skali 1:25000. Stąd szczegółowe zaznaczenie terenów leśnych ewentualnie przeznaczanych na cele nieleśne, jest na obecnym etapie bardzo trudne lub wręcz niemożliwe. Takie informacje powinny być uwzględniane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8. Analiza zgodności aktów prawnych dotyczących obszarowych prawnych form ochrony przyrody z zapisami projektu zmiany studium

W niniejszym rozdziale prognozy przeprowadzona analizę zgodności aktów prawnych dotyczących obszarowych prawnych form ochrony przyrody z zapisami projektu zmiany studium. Akty prawne będące przedmiotem analizy zostały wskazane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w uzgodnieniu zakresu prognozy. Należą do nich:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Łupawy PLH220036.
- Zarządzenie Nr 44 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Lobeliowe koło Soszycy PLH220039.
- Uchwała Nr 146/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, zmieniona uchwałą nr 262/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

W przywołanych wyżej planach ochrony zapisano zalecenia dotyczące studium oraz niektórych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zalecenia te zebrano w poniższych tabelach oraz przeanalizowano ich uwzględnienie w projekcie zmiany studium

Tabela 8. Zalecenia wynikające z planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Łupawy

L.p.	Dokument	Wskazanie do zmiany	Informacja dotycząca uwzględnienia zalecenia w projekcie zmiany studium
1	Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka Uchwała nr XXIV/195/05 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 30 marca 2005 r.	Do ustaleń studium dotyczących wskazania terenu lokalizacji obiektów małej retencji (elektrownia wodna) na rzece Łupawie w rejonie wsi Podkomorzyce oraz na rzece Bukowinie w rejonie wsi Kozin należy wprowadzić zapis że działanie to nie może wpływać negatywnie na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000: gatunki ryb i minogów, siedliska przyrodnicze 3260 – nizinne i podróskie rzeki ze zbiorowiskami włośniczników	Uwzględniono w tekście Kierunków zagospodarowania (rozdział 5.8)

		Ranunculion fluitans, 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe.	
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Kozy Uchwała nr XVIII/ 114/08 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 30 maja 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 105, poz. 2604)	1. Należy wprowadzić zmianę w zakresie wskazania terenów do zalesienia w dolinie Łupawy na terenie oznaczonym w planie symbolem Z 05 ZLZ i obejmującym fragment działki nr 12/5 poprzez wyłączenie fragmentu płatu siedliska 6510 Niżowe i górskie świeże łąki ekstensywnie użytkowane z terenu oznaczonego w rysunku planu symbolem Z 05 ZLZ i włączenie go do terenu oznaczonego w rysunku planu symbolem 079 Z o ustaleniu „tereny zieleni”.	Projekt zmiany studium umożliwia wprowadzenia proponowanych zmian w planie miejscowym.
		2. Należy wprowadzić zmianę w zakresie wyznaczenia terenu stawów rybnych w Kozinie poprzez odstąpienie od zapisu umożliwiającego rozbudowę istniejących stawów rybnych (zmiany piętrzenia, poboru wody) w obszarze Natura 2000	Projekt zmiany studium umożliwia wprowadzenia proponowanych zmian w planie miejscowym.
3	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Otnoga Uchwała nr XXXIV/290/06 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 25 maja 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 104, poz. 2105)	1. Należy wprowadzić zmianę w zakresie ustalenia funkcji usługowych w dolinie Łupawy na terenie oznaczonym w planie symbolem 028 U poprzez wyłączenie części terenu stanowiącego siedlisko 6510 z możliwości realizowania funkcji przewidzianej w planie i przeznaczenie go na tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody oznaczone w planie symbolem ZN.	Projekt zmiany studium umożliwia wprowadzenia proponowanych zmian w planie miejscowym. Przy czym należy wskazać, że na rysunku zmiany studium zabudowa jest zaznaczona w szerszym ujęciu – ze względu na skalę rysunku studium trudno precyzyjnie zidentyfikować granice siedliska. Plan miejscowy może obszar zabudowy zawęzić.
		2. Należy wprowadzić zmianę w zakresie ustalenia zalesienia w dolinie Łupawy na terenie oznaczonym w planie symbolem Z 05 ZLZ poprzez wyłączenie całości terenu z zalesienia i włączenie go w tereny o ustalonym przeznaczeniu tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody oznaczone w planie symbolem ZN.	Projekt zmiany studium umożliwia wprowadzenia proponowanych zmian w planie miejscowym.

4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Mikorowo Leśnictwo Uchwała Nr XXVII/225/05 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 9 września 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2006 r. Nr 6, poz. 87 z późn. zm.)	1. Należy wprowadzić zmianę w zakresie ustalenia terenów zabudowy zagrodowej na stanowisku nr 18 płatu siedliska 6510 poprzez odstąpienie od zapisu umożliwiającego lokalizację zabudowy zagrodowej na terenach oznaczonych symbolem od R01R do R03R, R06R, M01RM, a także poprzez zmianę zapisów dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego z „architektura obiektów nowoprojektowanych nawiązująca do form regionalnych (bryła, materiał, detal, kolorystyka)(dotyczy zabudowy zagrodowej). Na teren wprowadzić zadrzewienia i zakrzewienia o funkcji izolacyjno-ozdobnej (dotyczy zabudowy zagrodowej)” na „utrzymanie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk poprzez koszenie”.	Projekt zmiany studium umożliwia wprowadzenia proponowanych zmian w planie miejscowym. Co prawda na rysunku studium zabudowa wkracza na wskazane w zarządzeniu tereny, ale plan może ją ograniczyć.
		2. Należy wprowadzić zmianę w zakresie ustalenia terenów zabudowy (budynki gospodarcze, infrastruktura techniczna dla obsługi funkcji RU), przeznaczenia terenu pod stawy rybne na stanowisku nr 18 płatu siedliska 6510 poprzez odstąpienie od zapisu umożliwiającego lokalizację stawów rybnych, budynków gospodarczych, infrastruktury technicznej dla obsługi funkcji RU, na terenach oznaczonych symbolem 010RU, które znajdują się na płacie siedliska 6510, a także poprzez zmianę zapisów dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego z „nie ustala się” na „utrzymanie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk poprzez koszenie na terenie zajmowanym przez siedlisko 6510”.	Projekt zmiany studium umożliwia wprowadzenia proponowanych zmian w planie miejscowym.
5	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Podkomorzyce Uchwała Nr XXXI/250/06 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 31 stycznia 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 67, poz. 1402 z późn. zm.)	Należy wprowadzić zmianę w zakresie ustalenia terenów przeznaczonych do zalesienia stanowisku nr 19 płatu siedliska 6510 poprzez odstąpienie od zapisu przeznaczającego tereny łąk stanowiących siedlisko 6510, znajdujące się na części działki nr 3/1, obręb Podkomorzyce pod zalesienie (w MPZP teren ten oznaczony jest symbolem Z01 ZLZ).	Projekt zmiany studium umożliwia wprowadzenia proponowanych zmian w planie miejscowym.

Tabela 9. Zalecenia wynikające z planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Jeziora Iobeliowe koło Soszycy

L.p.	Dokument	Wskazanie do zmiany	Informacja dotycząca uwzględnienia zalecenia w projekcie zmiany studium
1	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarna Dąbrówka, Uchwała nr VI/56/2015 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka.	1) uwzględnienie potrzeby zorganizowania kąpieliska lub miejsca przeznaczonego do kąpielii w południowej części jeziora Jasień, w okolicy Łupawsko;	Uwzględniono w tekście Kierunków zagospodarowania (rozdział 2)
		2) nielokowanie obiektów budowlanych, w tym tymczasowych, również niepołączonych trwale z gruntem, w strefie 100 m od linii brzegowej jezior – przedmiotów ochrony obszaru (dotyczy części działek nr: 348, 349, 381/2, 381/3, 382/1, 382/2, 383, 432/3, obręb Łupawsko, gmina Czarna Dąbrówka), za wyjątkiem obiektów, których budowa wynika z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych, związanych z zabezpieczeniem strefy brzegowej i obrzeży jezior przed wydeptywaniem;	Uwzględniono w tekście Kierunków zagospodarowania (rozdział 2)
		3) nielokalizowanie kąpielisk lub miejsc przeznaczonych do kąpielii, pól namiotowych oraz innych obiektów i urządzeń służących rekreacji i wypoczynkowi w strefie 100 m od linii brzegowej jezior – przedmiotów ochrony obszaru (dotyczy części działek nr: 348, 349, 381/2, 381/3, 382/1, 382/2, 383, 432/3 obręb Łupawsko, gmina Czarna Dąbrówka).	Uwzględniono w tekście Kierunków zagospodarowania (rozdział 2)

Aktualnie na terenie parku obowiązują zasady gospodarowania wprowadzone uchwałą Nr 146/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, zmieniona uchwałą nr 262/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”. Ocenia się, że projekt zmiany studium nie narusza zapisów uchwały sejmiku. Należy zresztą podkreślić, że studium w przeciwieństwie do uchwały sejmiku, nie jest aktem prawa miejscowego – uchwała sejmiku ma moc powszechnie obowiązującą.

9. Analiza stopnia uwzględnienia uwag wniesionych w odmowie uzgodnienia pierwszego projektu zmiany studium

Pierwsza wersja projektu zmiany studium została przekazana Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku, który odmówił uzgodnienia (RDOŚ-Gd-WZP.610.1.6.2019.AP.2 z dnia 3 września 2019 r.), przekazując jednocześnie swoje uwagi i zastrzeżenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku wskazał:

1. W projekcie zmiany studium wprowadzono funkcję „terenów obsługi i produkcji rolnictwa, w tym zabudowa zagrodowa i rybactwo” na tereny do tej pory niezagospodarowane i nieprzeznaczone w aktualnym Studium do prowadzenia takiej działalności. Uwaga dotyczyła terenów nad rzeką Łupawą w okolicy miejscowości Mikorowo Leśnictwo, gdzie występują siedliska przyrodnicze: 6510, 91E0, 7140, będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Łupawy PLH220036. RDOŚ wskazał, że zniszczenie przedmiotu ochrony jest niezgodne z przepisami ochrony przyrody oraz zalecił utrzymanie dotychczasowej funkcji tych terenów – *uwaga została uwzględniona; z planszy kierunków usunięto wprowadzoną pierwotnie funkcję, pozostawiając dotychczasową funkcję gruntów rolnych.*
2. W treści Studium powinien znaleźć się zapis ograniczający możliwość piętrzenia wód i lokowania hydroelektrowni w obszarach Natura 2000 Dolina Łupawy PLH220036 i Dolina Słupi PLH220052 do istniejących obiektów – *uwaga uwzględniona; stosowny zapis wprowadzono w rozdziale 3 Kierunków (strona 11).*
3. W treści Studium, w części regulującej zasady hodowli zwierząt inwentarskich, powinien znaleźć się zapis o nielokowaniu w pobliżu wód obiektów służących hodowli trzody chlewnej i drobiu ze względu na realne prawdopodobieństwo wystąpienia skażenia gruntowo-wodnego – *uwaga uwzględniona; stosowany zapis wprowadzono w rozdziale 9 Kierunków (strona 27).*
4. W Studium powinno się przyjąć zasadę ochrony cennych siedlisk przyrodniczych związanych z rzekami i zbiornikami wodnymi. Zasada ta powinna w szczególności dotyczyć rozwoju sektora turystycznego, w tym szlaków i przystani kajakowych. W Studium powinien znaleźć się zapis wskazujący na możliwość realizacji inwestycji związanych z wykorzystaniem wód śródlądowych oraz ich brzegów pod warunkiem zachowania w stanie obecnym występujących tam cennych siedlisk przyrodniczych – *uwaga uwzględniona; stosowny zapis został wprowadzony w rozdziale 3 Kierunków (strona 11).*

5. Dla terenów w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” należy wprowadzić informacje dotyczące zakazu lokowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych (zgodnie z Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego) oraz wrysować linię wskazującą ww zakaz na planszy Studium – *uwaga uwzględniona; w tekście studium przywołano stosowne zapisy Uchwały (rozdział 2 Kierunków, strona 8 i 9), a przebieg granicy zaznaczono na planszy Studium.*
6. W Studium należy zaktualizować i uporządkować informacje dotyczące form ochrony przyrody występujących w granicach gminy Czarna Dąbrówka – *uwaga uwzględniona; w oparciu o Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody oraz informacje uzyskane z Urzędu Gminy zaktualizowano informacje zarówno w tekście, jak również na rysunku.*

10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany studium

Projekt zmiany studium uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu europejskim, do których należy zaliczyć:

1. Zachowanie i ochronę obszarów chronionych:
 - a. korytarzy ekologicznych, łączących większe naturalne struktury przyrodnicze i stanowiących korytarze migracyjne o randze europejskiej, w tym lasy i doliny rzeczne strefy Pojezierzy Południowobałtyckich,
 - b. obszarów Natura 2000 (ostoje ptasie i siedliskowe), a także tworzenie nowych, zabezpieczających cenne dla przyrody europejskiej zasoby biotyczne,
2. Ramy polityki energetyczno-klimatycznej UE do 2030 r., z których wynikają trzy cele do realizacji:
 - a. ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, o co najmniej 40% do 2030 r. względem 1990 r.,
 - b. osiągnięcie do 2030 r. 27% udziału energii odnawialnej w konsumpcji energii dla wszystkich państw UE (obecnie udział ten wynosi około 14%). Źródłami energii w gminie mogą być przede wszystkim słońce (fotowoltaika), wiatr (farmy wiatrowe) lub woda (elektrownie na rzekach).
 - c. zwiększenie efektywności energetycznej, o co najmniej 27%;
3. Ramową Dyrektywę Wodną, ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej; zobowiązującą państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa dotyczy:
 - a. zaspokojenia zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu,
 - b. promowania zrównoważonego korzystania z wód,
 - c. ochrony wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym,
 - d. poprawy jakości wód i ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka,
 - e. zmniejszenia zanieczyszczenia wód podziemnych,
 - f. zmniejszenia skutków powodzi i suszy;
4. Dyrektywę w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE). Jej celem jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń i dostosowanie stężeń do odpowiednich standardów poprzez realizację programów naprawczych;

5. Europejską Konwencję Krajobrazową, której celem jest promowanie działań na rzecz krajobrazu, jego ochrony, zarządzania i planowania oraz organizowania europejskiej współpracy w tym zakresie. W gminie Czarna Dąbrówka mamy do czynienia z cennym krajobrazem naturalnym oraz wyjątkowym krajobrazem kulturowym, wartym zachowania i nawiązywania nowa zabudową.

Projekt zmiany studium uwzględnia główne dokumenty planistyczne ustalane na szczeblu krajowym, które również m.in., uwzględniają cele ochrony środowiska:

1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Polityka przestrzennego zagospodarowania kraju sformułowana w KPZK realizuje cele rozwoju kraju w odniesieniu do całości polskiej przestrzeni. Cel strategiczny KPZK to: *Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie*. Cel strategiczny sformułowany w KPZK został uszczegółowiony przez sześć, celów polityki przestrzennego zagospodarowania, ściśle powiązanych i dopełniających się wzajemnie. Jednym z najważniejszych z perspektywy gminy Czarna Dąbrówka jest punkt mówiące o: *kształtowaniu struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski*
2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, która wyznacza cele polityki regionalnej wobec poszczególnych terytoriów w kraju, w tym w szczególności obszarów miejskich i wiejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do polityki publicznej o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Projekt zmiany studium uwzględnia główne dokumenty planistyczne ustalane na szczeblu regionalnym, które również m.in., uwzględniają cele ochrony środowiska:

1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030. Dokument ten określa wizję zagospodarowania przestrzennego województwa, tzn. pożądaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa, z punktu widzenia strategicznych, długofalowych celów rozwoju kraju, określonych m.in. w KPZK 2030 oraz celów rozwoju województwa określonych w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. Do podstawowych wyzwań determinujących kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa w perspektywie roku 2030 odnoszące się do Czarnej Dąbrówki należą:
 - a. poprawa stanu środowiska;

- b. zachowanie unikatowego krajobrazu oraz kształtowanie łączności przestrzennej ekosystemów (ochrona bioróżnorodności).

Gmina Czarna Dąbrówka to rejon turystyczny. PZPWP wskazuje też Zasadę harmonijnego kształtowania zagospodarowania rekreacyjnego i wypoczynkowego, realizowaną między innymi przez uzależnienie rozwoju nowych terenów budownictwa letniskowego od ich wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska oraz uwzględnianie naturalnych właściwości terenu i ograniczanie negatywnego oddziaływania zagospodarowania rekreacyjnego i jego następstw na zasoby przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanej zmianie studium

W ocenie autora prognozy nie ma konieczności proponowania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań przyjętych w projekcie zmiany studium. Projektowana zmiana ma charakter porządkujący, uszczegółowiający oraz uaktualniający. Nie wprowadza natomiast nowych kierunków zagospodarowania, które budziłyby wątpliwości lub zastrzeżenia na obecnym etapie.

12. Zalecane sposoby minimalizacji negatywnego wpływu ustaleń projektu zmiany studium na środowisko oraz propozycje monitoringu

Nie ma na obecnym etapie potrzeby wprowadzania jakiś szczególnych środków minimalizujących. Projekt studium zawiera ogólne zasady dotyczące kierunków zagospodarowania oraz użytkowania terenów. Należy pamiętać, że studium jest dokumentem bardzo ogólnym i na podstawie jego zapisów można realizować różne przedsięwzięcia, znacznie różniące się charakterem oddziaływania na środowisko.

W przypadku części inwestycji ewentualne środki minimalizujące powinny zostać zaproponowane w raportach o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko (ewentualnie mogą zostać zapisane w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Po wdrożeniu ustaleń projektu zmiany studium, wskazane jest:

- monitorowanie systemów unieszkodliwiania ścieków sanitarnych i deszczowych, w tym okresowa (najlepiej raz w roku) kontrola szczelności i systematycznego opróżniania zbiorników bezodpływowych (szamb) na ścieki sanitarne oraz ich likwidacja po zakończeniu budowy kanalizacji sanitarnej oraz kontrola stopnia oczyszczania wód deszczowych odprowadzanych do odbiorników;
- ciągła kontrola systemu gospodarki odpadami.

Ponadto należy:

- w sposób ciągły diagnozować zmiany w zakresie zagospodarowania przestrzeni na podstawie systematycznych inwentaryzacji (zadanie samorządu gminnego);
- wprowadzić monitoring obszarów i obiektów ochrony przyrody, między innymi dla oceny stanu ich siedlisk, szaty roślinnej i fauny oraz skuteczności prowadzonych zabiegów ochronnych (zadanie służb Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku);

Dla części przedsięwzięć realizowanych na terenie gminy Czarna Dąbrówka zakres monitoringu zostanie określony w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza dotyczy projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie jest dokumentem prawnym. Nie jest więc przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydania jakichkolwiek decyzji administracyjnych. Merytorycznie jednakże studium jest ważną częścią lokalnego systemu planowania.

Oceniany projekt dokumentu ma zastąpić aktualnie obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarna Dąbrówka przyjęte Uchwałą nr VI/56/2015 Rady Gminy Czarna Dąbrówka z dnia 27 kwietnia 2015 r. Projektanci zrezygnowali z nanoszenia poprawek w obecnie obowiązującym studium, a zdecydowali się na opracowanie zupełnie nowego dokumentu. Takie podejście podyktowane było m.in. faktem, że organy ochrony środowiska i zabytków od dłuższego czasu kwestionują aktualność danych w obowiązującym studium, co wymusiło objęcie prac całego obszaru gminy. W ramach prac zaktualizowano w kompleksowym ujęciu problematykę stanowisk archeologicznych i polityki ochrony zabytków, wprowadzono nowe ustalenia, uwzględniono także możliwość ustanowienia parku kulturowego, zaktualizowano również wykazy obiektów i obszarów chronionych. Główne zmiany zostały wymienione w prognozie.

Jednym z problemów, z jakimi boryka się gmina Czarna Dąbrówka jest niekontrolowany rozwój przemysłu hodowlanego. Przemysł ten jest traktowany jak zabudowa zagrodowa, a aktualnie praktycznie cały obszar gminy jest objęty planami, w których na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej. W prognozie wskazano, że intencją władz gminy jest uregulowanie tej kwestii, stąd na szczególną uwagę zasługuje uregulowanie w projekcie zmiany studium zapisów dotyczących hodowli trzody chlewnej. Dotychczasowe studium nie zawiera regulacji w tej kwestii. W projekcie zmiany studium, ze względu na konieczność interwencji w zakresie produkcji zwierzęcej trzody chlewnej i drobiu, w celu zrównoważenia rozwoju i eliminacji szkodliwych skutków nadmiernego jej rozwoju, wprowadzono szereg regulacji w zakresie hodowli trzody chlewnej i drobiu.

W prognozie scharakteryzowano stan środowiska gminy Czarna Dąbrówka. Opisano:

- rzeźbę terenu,
- warunki geologiczne,
- zasoby glebowe,

- warunki wodne,
- środowisko biotyczne,
- krajobraz,
- klimat.

Zauważyć należy, że stan ten nie uległ zasadniczej zmianie w stosunku do stanu przy opracowywaniu aktualnie obowiązującego studium.

W prognozie opisano również aktualny stan zanieczyszczenia gminy wynikający z emisji zanieczyszczeń powietrza oraz hałasu. Jako dane wyjściowe służyły informacje przekazane przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

W prognozie wymieniono i scharakteryzowane obszarowe prawne formy ochrony przyrody oraz pomniki przyrody. Informacje w tym zakresie zostały uaktualnione w stosunku do obowiązującego studium.

W prognozie przeanalizowano proponowane formy ochrony przyrody. Zostały one scharakteryzowane oraz przeprowadzono analizę zasadności ich ustanawiania.

W prognozie oceniono, że projekt zmiany studium generalnie nie wprowadza nowych kierunków zagospodarowania charakteryzujących się znaczącym (budzącym poważne obawy) oddziaływaniem na:

- powierzchnię ziemi,
- wody powierzchniowe i podziemne,
- stan powietrza,
- klimat akustyczny,
- florę i faunę,
- korytarze ekologiczne,
- krajobraz,
- zasoby naturalne,
- ludzi.

Projekt zmiany studium uwzględnia wszystkie wyznaczone na obszarze gminy obszarowe prawne formy ochrony przyrody. W granicach tych form obowiązują zakazy i regulacje wynikające z przepisów odrębnych. Ocenia się, że zmiana studium ich nie narusza. W prognozie zwrócono również uwagę, że projekt zmiany studium nie wprowadza nowych kierunków zagospodarowania stanowiących potencjalne znaczące zagrożenie dla obszarowych prawnych form ochrony przyrody.

W projekcie zmiany studium uwzględniono korytarze ekologiczne przebiegające przez teren gminy, według informacji uzyskanych z Pomorskiego Biura Planowania

Regionalnego (autorów Opracowania Ekofizjograficznego oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa). Pozytywnie oceniono fakt wprowadzenia propozycji ograniczeń w zagospodarowaniu w granicach korytarzy ekologicznych.

Projekt zmiany studium zawiera szereg zapisów odnoszących się do zabytków i walorów kulturowych gminy. Pozytywnie oceniono uaktualnienie kwestii związanych z ochroną zabytków.

W prognozie wskazano, że nie ma na obecnym etapie potrzeby wprowadzania jakiś szczególnych środków minimalizujących. Projekt studium zawiera ogólne zasady dotyczące kierunków zagospodarowania oraz użytkowania terenów. Należy pamiętać, że studium jest dokumentem bardzo ogólnym i na podstawie jego zapisów można realizować różne przedsięwzięcia, znacznie różniące się charakterem oddziaływania na środowisko.